

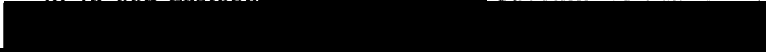
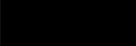

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKRAJNO SODIŠČE
V NOVI GORICI

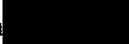

P 191/2018

SODBA
V IMENU LJUDSTVA

Okrajno sodišče v Novi Gorici je po okrajni sodnici

EM: ki ju oba zastopa odvetnik iz Maribora,
zoper toženo stranko:
MŠ: ki jo zastopa Odvetniška družba
 iz Ljubljane,

zaradi ugotovitve ničnosti kreditne pogodbe in plačila EUR spp,

po dne 2020 opravljeni javni glavni obravnavi in odloženi izdaji sodbe do
 2020,

dne julija 2020

RAZSODILO:

- I. Ugotovi se, da sta Notarski zapis opr. št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 in Pogodba o dolgoročnem evro kreditu z valutno klavzulo št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 nična.
- II. Tožena stranka je dolžna v roku 15 dni plačati tožeči stranki nerazdelno znesek [REDACTED] EUR, z zakonskimi zamudnimi obrestmi od [REDACTED] 2015 dalje do plačila, vse v roku 15 dni pod izvršbo.
- III. Tožena stranka je dolžna povrniti tožeči stranki pravdne stroške v višini [REDACTED] EUR, v roku 15 dni, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po izteku roka za prostovoljno izpolnitev obveznosti dalje do plačila.

OBRAZLOŽITEV:

1. Tožeča stranka je zoper toženo stranko vložila tožbo zaradi ugotovitve ničnosti kreditne pogodbe in plačila [REDACTED] EUR s pripadki. Navaja da sta prvi tožnik kot kreditojemalec in druga tožnica kot solidarni porok dne [REDACTED] 2007 sklenila s toženo stranko – banko Pogodbo o dolgoročnem evro kreditu z valutno klavzulo št. [REDACTED] v obliki notarskega zapisa (notarski zapis opr. št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 notarke [REDACTED] na list. št. [REDACTED] spisa in Pogodba o dolgoročnem evro kreditu z valutno klavzulo št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007, na list. št. [REDACTED] spisa, v nadaljevanju kreditna pogodba), za stanovanjski kredit za [REDACTED] v znesku [REDACTED] švicarskih frankov - CHF (1. čl. citirane pogodbe; kar je na dan končnega roka črpanja dne [REDACTED] 2007 znašalo [REDACTED] EUR), z rokom vračila v 288-tih mesečnih anuitetah (v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju ECB na dan plačila), z zapadlostjo vsak zadnji dan v mesecu, pri čemer prva anuiteta zapade v plačilo [REDACTED] 2007, zadnja pa dne [REDACTED] 2031 (rok vračila 24 let; 5. čl. citirane pogodbe). Višina mesečne anuitete na dan sklenitve (priprave) pogodbe znaša [REDACTED] CHF (5. čl. citirane pogodbe). V kreditni pogodbi je določeno, da obrestna mera znaša 12 mesečni LIBOR (in je spremenljiva) in fiksni pribitek 1,8% letno. Efektivna obrestna mera (EOM) je na dan odobritve kredita znašala 4,53 % letno (4. čl. citirane pogodbe).
2. Na podlagi zgoraj citirane kreditne pogodbe z dne [REDACTED] 2007 in Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve z dne [REDACTED] 2007, vse sklenjeno v obliki notarskega zapisa SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007, je bila za zavarovanje denarne terjatve

tožene stranke – banke iz zgoraj navedene kreditne pogodbe ustanovljena in vključena hipoteka, z zaznambo neposredne izvršljivosti na nepremičnini parc. št.

last prvega tožnika. Navedena nepremičnina v naravi predstavlja parcelo s stanovanjski hišo na naslovu

Kredit je bil najet za [redacted] in izven namena poklicne ali pridobitne dejavnosti, zato je tožečo stranko šteti za potrošnika (čl. 2/2 Zakona o potrošniških kreditih, v nadaljevanju ZPotK).

3. Odplačevanje kredita je bilo pogojeno s plačevanjem obrokov po vsakokrat veljavnem referenčnem tečaju ECB banke za CHF (na dan plačila), kar pomeni da je morala tožeča stranka sproti pokrivati tečajne razlike. V skladu s kreditno pogodbo se glavnica vrača skupaj z obrestmi vsak zadnji dan v mesecu, v 288 mesečnih anuitetah po [redacted] CHF. Začetno stanje kredita je znašalo na dan končnega črpanja dne [redacted] 2007 [redacted] EUR, prva anuiteta, ki je zapadla v plačilo [redacted] 2007 je znašala [redacted] CHF oz. [redacted] EUR (tečaj CHF za 1 EUR, po referenčnem tečaju ECB je znašal 1,6553). Do [redacted] 2015, ko je tožeča stranka po kreditni pogodbi odplačala že [redacted] EUR (izračun tožnikov na list. št. A/6 spisa), je še neodplačana glavnica po kreditni pogodbi znašala še [redacted] EUR, to je za [redacted] EUR več, kot je znašal kredit, ki ga je tožeča stranka prejela po obravnavani kreditni pogodbi (referenčni tečaj ECB CHF za EUR je na dan [redacted] 2015 znašal 1,0838), kar pomeni drastičen porast obveznosti tožeče stranke.
4. Z namenom čimprejšnjega poplačila obveznosti po kreditni pogodbi, sklenjeni s toženo stranko, je tožeča stranka z [redacted] sklenila Kreditno pogodbo št. [redacted] za kredit v višini [redacted] EUR, in tako dne [redacted] 2015 predčasno odplačala celoten kredit po kreditni pogodbi, sklenjeni s toženo stranko [redacted] - Pregled stroškov in koriščenja po kreditu št. [redacted] z dne [redacted] 2015, na list. št. [redacted] spisa).
5. Tožena stranka – banka tožeči stranki kredita ni izplačala v CHF. Za kredite v CHF, ki jih je tržila kot zelo ugoden produkt za potrošnike, je menjalni tečaj uporabljala le za obračun obveznosti kreditojemalcev. Splošno vedenje obeh pogodbenih strank v času sklenitve sporne kreditne pogodbe je bilo, da je v času sklenitve obravnavane pogodbe bil evro stabilna valuta, brez večjega tveganja devalvacije. V danem primeru ni bilo nobene potrebe za uporabo kredita v CHF. Banke so v primeru kreditov v CHF ponujale nižje obresti in višje zneske kreditov, kot pri kreditih v domači valuti, česar ne bi počele, če ne bi bilo njihovega vedenja glede verjetnosti apreciacije CHF na dolgi rok, ki jim je omogočila nesorazmerne zasluzke.
6. Tožena stranka – banka je kreditne pogodbe v CHF sklepala s špekulativno pofitnim namenom, pri čemer se je v naprej zavedala, da bo tečaj v tako dolgem

obdobju, kot je bila sklenjena kreditna pogodba s tožečo stranko, najverjetneje zanihal v prid CHF in se bo tako v korist banke – tožene stranke povečevala skupna vrednost kredita in mesečni obroki, kar je tožeči stranki ob sklepanju kreditne pogodbe zamolčala. Banka sama takemu tveganju ni bila izpostavljena, saj je vse tečajno tveganje prevalila na tožečo stranko – kreditojemalca.

7. Tožena stranka – banka je tožečo stranko prepričala, da je zaupala njenim nasvetom, da najame takšen kredit. Tožeči stranki je bil kredit v CHF svetovan kot ugoden in varen. Tožeča stranka pri tem ni bila seznanjena s historičnimi podatki razmerij med EUR in CHF za predhodna obdobja, ki so bila izrazito v prid CHF. Tožena stranka – banka bi morala tožečo stranko – kreditojemalca kot laično stranko poučiti, da že minimalen padec vrednosti evra proti CHF npr. v višini 3% letno pri dolgoročnih kreditih pomeni že v prvem letu odplačevanja kredita povečanje preostale neodplačane glavnice, kljub 12 že plačanim mesečnim anuitetam. Trend rasti tečaja CHF glede na dolgoročnost kredita (24 let) pomeni, da ne gre za posojilo, pač pa za „igro na srečo“ po sodni praksi nemškega zveznega sodišča.
8. V konkretnem primeru gre za aleatorno pogodbeno razmerje. Za veljavnost aleatornih pogodb je nujno potrebno, da pri nastanku takega razmerja pri obeh pogodbenih strankah obstaja identično vedenje o rizikih, ki so predmet tveganja. Če ena od strank pred sklenitvijo pogodbe pozna okoliščine o obstoju gotovosti ali verjetnosti, da se bo določen riziko (ki je v vsebini tveganega pravnega posla) uresničil, in tega vedenja ne razkrije nasprotni stranki, ali celo nasprotno stranko prepriča, da je verjetnost tega tveganja neznatna, ali da je ni, ali da je enaka za obe stranki, gre za neveljavno oz. nično pogodbo. Razlog je mala fides na strani ene do pogodbenih strank. Za to pogodbeno stranko odločitev za sklenitev pogodbe ni temeljila na pomanjkanju vedenja o ključnih tveganjih, ki sodijo v vsebino obveznosti po pogodbi. Za to stranko takšna pogodba ni aleatorna oz. tvegana. Banke so v tem pogodbenem razmerju pogodbeni stranka, ki je izrazito v prednosti glede finančnih in drugih znanj, saj so strokovnjak na finančnem področju. Banke so vedele, da bo evro znatno izgubil na vrednosti v razmerju do CHF, potrošniki pa niso znali ustrezno oceniti možnost apreciacije CHF v razmerju do evra. Pri tem se tožeča stranka sklicuje na Pravno mnenje Inštituta za ustavno pravo (na list. št. A/59 spisa) kot del njenih navedb, in sicer predvsem glede uporabe materialnega prava. Aleatorna pogodba ni absolutno nedopustna, vendar le v primeru spoštovanja načela vestnosti in poštenja ter ustrezno izpolnjeni pojasnilni dolžnosti močnejše stranke, kar v konkretnem primeru ni bilo izpolnjeno. Če bi banke vsebino poročil Banke Slovenije, tudi tistega iz leta 2005, predstavile v poenostavljeni in strnjeni obliki, se nihče razumen ne bi odločil za sklenitev tovrstnih kreditnih pogodb.
9. Tožeča stranka se sklicuje na 21/1. čl. ZPotK, po katerem so pogodbene določbe,

ki so v nasprotju z ZPotK in so v škodo potrošnika, nične; in na 21/2. čl. ZPotK, po katerem se nejasne ali nepopolne določbe potrošniške kreditne pogodbe ne uporabljajo, temveč se namesto njih uporabljajo določbe ZPotK, kot tudi na predhodno odločbo Sodišča Evropske unije v zadevi C – 26/13, ki se tiče nedovoljenih pogojev v potrošniških pogodbah po Direktivi Sveta 93/13/EGS, z dne 5.4.1993.

10. Tožeča stranka se nadalje sklicuje na sodno prakso, in sicer odločbo VS MB I Ip 289/2017, z dne 14.6.2017, iz katere izhaja zlasti, da zakonodajalec ni posebej predpisal omejitve valutnega tveganja oz. maksimiranja tečajne razlike, kot to sicer velja za obresti (maksimiranje obrestne mere, prepoved obrestovanja obresti). Zato se uporabi splošno določilo, ki velja za vse potrošniške pogodbe in ki prepoveduje nepošteno pogodbene pogoje (23. čl. Zakona o varstvu potrošnikov, v načeljevanju ZVPot), katerih vsebina je dodatno konkretizirana v 24. čl. ZVPot. Nepošten pogodbeni pogoj se lahko kaže v razkoraku med dajatvijo banke (izplačilo kredita) in dajatvijo potrošnika kot kreditojemalca (celotna končna vrednost kredita, ki ga je treba vrniti banki). Potrošniški stanovanjski kredit ne sme vsebovati prekomernih tveganj, ki jih povprečen potrošnik ne more obvladati. Sorazmerna omejitev tveganja, ki ga prinaša vezanost kredita na tujo valuto, je zato nujna. Kot so s prisilnimi predpisi maksimirane obresti, mora biti potrošnik zavarovan tudi v primeru valutnih tveganj pred pretiranim porastom obveznosti vračila kredita. Neomejenost valutnega tveganja za potrošnika ni sprejemljiva. Če upoštevamo primerjavo z omejitvami za kredit v domači valuti, skupni učinek rednih obresti in vezanost kredita na tujo valuto (tečajne razlike) pri kreditu v tuji valuti ne sme preseči maksimalne kreditne obveznosti, ki je dopustna pri kreditu v domači valuti, kjer je cena za uporabo prejetega denarja vrednotena le z rednimi obrestmi, in ne sme preseči najvišje dopustne mere rednih, še manj zamudnih obresti. Domneva oderuških obresti je predpisana v 377 čl. OZ.
11. Kot tudi se tožeča stranka sklicuje na sodno prakso, in sicer odločbo VS MB I Ip 567/2012, z dne 14.6.2012, iz katere izhaja zlasti, da bi ob upoštevanju določb ZPotK in predhodne odločbe Sodišča EU v zadevi C - 26/13, ki se tiče nedovoljenih pogojev v potrošniških pogodbah po Direktivi Sveta 93/13/EGS, z dne 5.4.1993, tožena stranka – banka (v primeru klavzule v potrošniški kreditni pogodbi, ko banka znesek kredita računa na podlagi vrednosti CHF ob zapadlosti anuitet) morala tožeči stranki kot potrošniku ob sklenitvi kreditne pogodbe razkriti vse ključne podatke oz. tveganja, ki so vezana na valutna razmerja pri najetju kredita v CHF, in ki so pomembna za varovanje njenega položaja kot potrošnika. Informacijska dolžnost zajema obveznost banke kot profesionalne osebe na svojem področju, da potrošniku kot laični osebi posreduje vse potrebne informacije o tveganjih na jasn in pregleden način, da bo potrošnik lahko razumel vse možne rizike oz. tveganja in bodoče obremenitve, ki ga lahko doletijo pri vračanju kredita, zlasti izredno izpostavljenost potrošnika zaradi tveganja, ki je

povezano z najetjem kredita v CHF in slabitvijo tečaja EUR v razmerju do CHF, kot je to bilo v obravnavanem primeru. Banka kot kreditodajalec je v okviru informacijske dolžnosti dolžna potrošniku na jasn in razumljiv način razkriti ne samo bistveno vsebino bodoče kreditne pogodbe, ampak tudi tveganja zaradi valutnih razmerij pri najetju kredita v CHF, ki so v konkretnem primeru vplivale na izreden porast mesečnih obrokov kredita (anuitet) in na dejansko povečanje glavnice.

12. Tožeča stranka nadalje zatrjuje, da tožena stranka – banka v konkretnem primeru ni izpolnila svoje informacijske dolžnosti. Ob sklenitvi pogodbe je izpostavila predvsem nižjo (ugodno) obrestno mero. Zamolčala pa je dolgoročno izpostavljenost tožeče stranke zaradi tečajnih razlik. Tožeča stranka ni prejela informacij, na podlagi katerih bi lahko v celoti razumela ekonomske učinke spremembe tečaja in tveganja tovrstne kreditne pogodbe. Tožeča stranka je glede bančnega področja laik. Tožeča stranka je svoj mesečni dohodek prejela v domači valuti, s čimer je bila tožena stranka – banka seznanjena. Tožeča stranka se je sicer zavedala, da lahko pride do določenega nihanja tečaja. Vendar ji je bil pred sklenitvijo kreditne pogodbe kredit v CHF predstavljen kot zelo ugoden in varen v primerjavi z ostalimi ponudbami kreditov tožene stranke. Zato se je tožeča stranka odločila, da najame takšen kredit.
13. Nasprotno je bila tožena stranka – banka že v letu 2005 opozorjena s strani Banke Slovenije na tveganja zadolževanja z vezavo na CHF v Poročilu o finančni stabilnosti iz leta 2005 (na list. št. A/10 spisa), čeprav je v letu 2005 tečaj CHF nasproti EUR padal. V Poročilu o finančni stabilnosti iz junija 2005 je Banka Slovenije poslovne banke opozarjala, da omenjeno valutno tveganje za banke ne predstavlja večjega tveganja, vendar je zaradi velike volatilitnosti CHF mogoča realizacija tveganj pri komitentih. Iz poročila sledi, da je za komitente bank lahko izpostavljenost tečajnemu tveganju zelo velika, še posebno ob upoštevanju da je CHF trenutno na relativno nizkih ravneh in je glede na tečaj terminkskih pogodb v prihodnje pričakovati apreciacijo. Šlo je za jasno napoved trenda gibanja tečaja CHF navzgor že v letu 2005, to je v času pred sklenitvijo predmetne kreditne pogodbe.
14. V juliju 2006 je Banka Slovenije poslovne banke opozorila, da morajo banke komitente popolno in jasno informirati o bančnih produktih, posebej opozoriti na tveganja, katerim se izpostavljajo kreditjemalci z najemom posojil v tuji valuti, ter od bank zahtevala, da morajo komitentom najprej predstaviti ponudbo v evrih. Septembra 2008 je bila na pobudo banke Slovenije izdana zgibanka „Informacija o tveganjih najemanja kreditov v tuji valuti“ (na list. št. A/15 spisa), s katero tožeča stranka ni bila seznanjena.
15. Da so banke vedele oz. pričakovale rast CHF napram evru, izhaja iz letnega

poročila tožene stranke za poslovno leto 2006 (na list. št. A716 spisa), iz katerega izhaja, da je na področju prebivalstva pretežni del hipotekarnih posojil sklenjen z valutno klavzulo v CHF, ki trenutno daje posojilojemalcem dobre rezultate v primerjavi z evrsko klavzulo zaradi nižje obrestne mere in zaradi tečajnih razlik, ki jih v korist posojilojemalcem ustvarja švicarski frank; pri čemer se banka zaveda, da tak položaj dolgoročno ne more vzdržati, zato si bo banka moral prizadevati, da začne s hipotekarnimi dolžniki sklepati pogodbe o zavarovanju pred previsokim obrestnim in tečajnim tveganjem. Tožena stranka kot profesionalna oseba na finančnem področju je imela vedenje, da položaj šibkega švicarskega franka dolgoročno ne bo mogel vzdržati, na kar je opozarjala tudi Banka Slovenije.

16. V kolikor bi tožena stranka opravila pojasnilno dolžnost in bi bila tožeča stranka seznanjena s tveganji, ki jih prinaša takšna kreditna pogodba, take pogodbe gotovo ne bi sklenila. Gre za dolgoročen posel, tožeča stranka pa pred navedenimi tveganji ni imela na voljo nobene zaščite, tudi v primeru, če bi bila s tveganji seznanjena. Takšnega tveganja nase ne bi prevzela, saj je kredit najela za reševanje svojega stanovanjskega problema.
17. Tožeča stranka zatrjuje, da je tožena stranka - banka opustila razkritje okoliščin, kar je vplivalo na razumevanje tožeče stranke ob sklenitvi kreditne pogodbe glede rizikov, ki jih prevzema; nadalje izkoristila okoliščine, da tožeča stranka sama ni bila sposobna razumeti pomena tveganj, povezanih z najemom kredita v CHF; izkoristila nezadostno izkušnost tožeče stranke; prerazporedila rizike posla na tožečo stranko; izkoristila potrebo tožeče stranke, da potrebuje kredit za reševanje stanovanjskega vprašanja. V zadevi ni podana kavza pogodbenega razmerja, pri čemer se tožeča stranka sklicuje na določbe 39. in 86. čl. OZ ter na sodno prakso.
18. Tožeča stranka se nadalje sklicuje na temeljna načela obligacijskega prava in zatrjuje, da sklenjen posel nasprotuje načelu vestnosti in poštenja (5. čl. OZ), kot tudi omejitvam pogodbene svobode (3. čl. OZ) in zatrjuje, da so sklenjeni posli nični na podlagi 39/4 čl. OZ in 86/1 čl. OZ, na kar pazi sodišče po uradni dolžnosti (92. čl. OZ).
19. Tožena stranka – banka je tožeči stranki oz. prvemu tožniku kredit nakazala v evrih na njegov TRR, kot izhaja iz 1. točke pogodbe; nato pa bremenila TRR tožnika po prodajnem podjetniškem tečaju tožene stranke, kar je razvidno iz izpisa stanja kredita tožene stranke z dne [REDACTED].2015. Gre za ugoden menjalni tečaj za toženo stranko in nepošten pogodbeni pogoj, zaradi katerega je tožena stranka obogatena, tožeča stranka pa oškodovana.
20. Tožeča stranka nadalje zatrjuje, da se tožena stranka o nobenem od navedenih pogojev ni dogovarjala s tožečo stranko. Pogodba je tipska, v naprej pripravljena s

strani tožene stranke – banke. Tožeča stranka se nadalje sklicuje na sodbo Sodišča EU C-26/13, po kateri mora biti pogodbeni pogoj sestavljen v jasnem, razumljivem jeziku; kar pomeni, da je v pogodbi transparentno pojasnjeno konkretno delovanje spremembe tečaja, tako da potrošnik lahko oceni ekonomske posledice, ki iz tega zanj izhajajo; kot tudi da zahteve po transparentnosti pogodbenih pogojev, ki jo določa Direktiva 93/13 EGS, ni mogoče zožiti zgolj na njihovo formalno in slovnično razumljivost. Za izpolnitev pojasnilne dolžnosti banke ne zadošča zgolj informacija o možnostih zviševanja ali zniževanja vrednosti tuje valute, v kateri je bila sklenjena kreditna pogodba. Po kriterijih Sodišča EU, bi tožena stranka - banka morala tožečo stranko obvestiti o tem, kako bi na odplačevanje kredita in višino obrokov vplivala zelo velika depreciacija zakonitega plačilnega sredstva države članice, kjer ima tožeča stranka stalno prebivališče, kot tudi povečanje tujih obrestnih mer. Sodišče EU je izdelalo kriterije za uporabo testa znatnega neravnotežja, ki ga je potrebno opraviti glede na trenutek sklenitve pogodbe, pri čemer je potrebno upoštevati vse okoliščine, ki jih je banka lahko poznala ob sklenitvi pogodbe in bi lahko vplivale na poznejše izvajanje pogodbe, kamor sodi tudi presoja glede mogočih sprememb menjalnih tečajev in tveganj v zvezi s sklenitvijo posla v tuji valuti, vse v povezavi z nespoštovanjem dobre vere.

21. Tožena stranka je ravnala v nasprotju z načelom vestnosti in poštenja in je tožeči stranki povzročila škodo, ki se kaže v bistvenem povečanju obveznosti zaradi tečajnih razlik. Tožeči stranki je iz naslova kreditne pogodbe bil nakazan znesek [redacted] EUR. Kredit je dne [redacted] 2015 odplačala v celoti v skupni višini [redacted] EUR. Zato mora tožena stranka vrniti tožeči stranki razliko v znesku [redacted] EUR, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od [redacted] 2015 dalje.
22. Ne držijo navedbe tožene stranke, da je tožena stranka - banka – v predpogodbeni fazi v konkretnem primeru v celoti zadostila informacijski dolžnosti. Pojasnilna dolžnost tožene stranke ne izhaja samo iz določil ZPotK. Iz sodne prakse res ne izhaja točno predpisan način informiranja; vendar morajo po sodni praksi Sodišča EU in Vrhovnega sodišča informacije potrošnikom zajemati ne le možnost zvišanja ali znižanja vrednosti valute, v kateri je bilo posojilo sklenjeno, temveč tudi vpliv gibanja menjalnega tečaja in povečanja obrestnih mer valute na vračilo, pri čemer mora banka navesti mogoče spremembe menjalnih tečajev in tveganja v zvezi s sklenitvijo posla v tuji valuti.
23. Za ta spor je nepomembno ali gre za čisti devizni kredit ali za kredit z valutno klavzulo, saj se po sodni praksi Vrhovnega sodišča (sklep II Ips 201/2017, z dne 7.5.2018) kredita z vidika presoje za konkretni spor relevantnih vprašanj ne razlikujeta. Gre za pomembno dostopanje od običajnega kreditnega razmerja in posledično dodatno tveganje za finančni položaj potrošnika v času trajanja kreditnega razmerja. Glede pojasnilne dolžnosti je ključna presoja, ali je bilo

valutno tveganje tožniku v zadostni meri vsebinsko pojasnjeno. Po sodni praksi Sodišča EU je bistveno, ali so bili izdelani primeri izračuna tveganja v primeru zvišanja vrednosti švicarskega franka. Zahteva, da mora biti pogodbeni pogoji zapisan v jasnem in razumljivem jeziku, zavezuje finančne ustanove, da kreditojemalcem posredujejo zadostne informacije, da se jim omogoči, da sprejmejo poučene in preudarne odločitve. Ta zahteva pomeni, da potrošnik pogoji v zvezi s tečajnim tveganjem razume tako formalno in slovnično, kot tudi glede njegovega dejanskega obsega, tako da je zmožen oceniti potencialno znatne ekonomske posledice takega pogoja za njegove finančne obveznosti. Potrošnik zgolj na podlagi izjave o prevzemu valutnega tveganja, brez prejetih dodatnih informacij in brez prejetih izračunov vpliva spremembe tečaja, ni zmožen oceniti potencialno znatnih ekonomskih posledic takšnega pogoja na njegove finančne obveznosti.

24. S tem da naj bi tožena stranka - banka tožeči stranki predstavila oba kredita (v evrih in švicarskih frankih) ni izpolnila pojasnilne dolžnosti. Slednje ne zadostuje. Tožeči stranki bi morala predstaviti vpliv spremembe tečaja na mesečno obveznost ter na njeno celotno kreditno obveznost, da bi si tožeča stranka lahko predstavljala vpliv spremembe tečaja. Tožeči stranki bi morala razkriti tudi njeno vedenje o preteklem gibanju tečaja ter pričakovanem dolgoročnem trendu rasti tečaja CHF. Ne drži, da je tožena stranka tožeči stranki predstavila vse prednosti, slabosti in tveganja vseh kreditov in da je končno odločitev sprejela stranka sama. V kolikor bi tožena stranka tožeči stranki vsebinsko pojasnila obseg tveganj ter posledice teh tveganj in njihovo verjetnost, se tožeča stranka za takšen kredit zagotovo ne bi nikoli odločila. Tožena stranka - banka tožeči stranki ni ponudila nobene simulacije ali prikaza in opozoril, ne pisno, ne ustno, kar je najmanj, kar bi morala storiti glede na preteklo gibanje tečaja CHF ter glede na pričakovani trend gibanja tečaja CHF, za katerega je bilo verjetno, da se bo v času trajanja kreditne pogodbe gibal v škodo tožeče stranke in ji tako nesorazmerno povišal dolg.
25. Navedbe tožene stranke – banke na letakih in spletnih straneh ter osebno v poslovalnici, da gre za „idealno rešitev, ki zagotavlja, da se višina mesečne anuitete ne bo bistveno višala“ (na list. št. A/29 spisa) ter „oprte se na trdno valuto“ (na list. št. A/28 spisa), so tožečo stranko prepričale, da je temu resnično verjela in pričakovala, da se obroki ne bodo bistveno spreminjali. Vpliva spremembe tečaja na glavnico pa ni zmoгла sama oceniti, saj glede tega ni prejela s strani tožene stranke nobenih pojasnil in se tega sploh ni zavedala. Ob zagotavljanju tožene stranke, da se mesečne anuitete ne bodo bistveno višale, je tožeča stranka verjela, da enako velja za glavnico kredita.
26. Ne držijo navedbe tožene stranke, da se je tožeča stranka za prevzem tveganja odločila sama, potem ko jo je tožena stranka seznanila z vsemi tveganji in posebnostmi takšnega kredita. Poučeno in preudarno odločitev o sklenitvi vrste

kredita lahko potrošnik sprejme le, če je seznanjen z vsemi značilnostmi in tveganji posameznih kreditov, s čimer tožeča stranka ni bila seznanjena. Pri vseh kreditih je eden bistvenih dejavnikov ravno cena. Svetovalka pri toženi stranki je tožnikom povedala, da imajo v ponudbi zelo ugoden kredit z nizko obrestno mero, ter da je švicarski frank trdna valuta, kot tudi, da bosta lahko kredit kadarkoli spremenila v evrskega. Tožena stranka je tožečo stranko, ko je zaprosila za to možnost, zavrnila z obrazložitvijo, da je menjava mogoča zgolj z najemom novega kredita.

27. Dejstvo, da ZPotK ni podrobneje določal vsebine in obsega pojasnilne dolžnosti še ne pomeni, da ta dolžnost banke ni obstajala v takšnem obsegu, da bi potrošnik razumel, za kakšen produkt gre. Pojasnilna dolžnost izvira iz načela vestnosti in poštenja, z namenom korigiranja informacijskega neravnovesja, ki je še prav posebej izrazito prav pri bančnem področju. Banka je zato potrošniku dolžna zagotoviti informacije, s katerimi sama razpolaga, pri čemer ni bistveno, ali stranka že razpolaga z relevantnimi informacijami, saj jih je banka v razmerju do potrošnika dolžna posredovati v vsakem primeru kot domnevo, da potrošnik s temi informacijami ne razpolaga. Posredovane informacije morajo biti resnične in popolne, tako da se stranka nanje lahko upravičeno zanese. Pojasnilna dolžnost je podana ne glede na neizražen interes stranke, zato se banka ne more razbremeniti svoje obveznosti zgolj z ugovorom, da stranka ni vprašala ali na drug način izrazila interesa za pridobitev relevantnih informacij. Banka je dolžna zagotoviti stranki dodatna pojasnila in nasvete, po katerih stranka izrecno povprašuje in spadajo v kontekst pogodbenega razmerja, ki je predmet medsebojnih pogajanj. Izpolnitev pojasnilne dolžnosti tožene stranke ni bila zgolj v upoštevanju določil ZPotK, temveč tudi s posredovanjem drugih ključnih informacij, s katerimi je razpolagala že pred sklenitvijo obravnavane kreditne pogodbe. Le na podlagi posredovanja vseh njej znanih informacij tožeči stranki, bi le-ta lahko sprejela poučeno in preudarno odločitev glede sklenitve tako tvegane kreditne pogodbe, česar pa tožena stranka v konkretnem primeru ni storila. Logično je, da so se ob pomanjkljivih informacijah in brez opozoril pred tveganji potrošniki, enako tožeča stranka, odločili za kredit, ki je bil zanje ugodnejši, saj so pričakovali, da bodo svojo obveznost najlažje izpolnjevali, kredit pa čimmanj preplačali, pri čemer je odločitev o sklenitvi take kreditne pogodbe temeljila na zavajajočih informacijah ter zamolčanju bistvenih posebnosti in nevarnosti takšnega kredita. Pri presoji pojasnilne dolžnosti je potrebno upoštevati, da je banka nastopala kot strokovnjak na bančnem področju, tožeča stranka pa kot laik.
28. Tožena stranka pojasnilni dolžnosti tudi ni zadostila z navedbo v pogodbi, da kreditojemalec izrecno prevzema ves riziko. Za presojo, ali je bila pojasnilna dolžnost izpolnjena, ne zadošča zgolj abstraktna vključitev izjave o prevzemu valutnega tveganja v kreditno pogodbo. To je tudi vse, kar je tožena stranka v predmetnem primeru storila. Tožeči stranki je predstavila le prednosti in ugodnosti

takšnega kredita ob zagotovitvi, da se višina mesečne anuitete ne bo bistveno višala, da ge za vezanost na trdno valuto. Tožeča stranka kot laik ni zaznala nobene nevarnosti oz. večjega tveganja kot pri kreditih v evrih. Verjela je, da gre za še bolj varen kredit, saj je bil vezan na trdno valuto, kaj šele da bi si lahko predstavljala, kako bo določena sprememba tečaja vplivala na njeno mesečno obveznost in na celotno kreditno obveznost. Takšnih opozoril in ponazoril tožeča stranka s strani tožene stranke ni prejela. Glede domnevnih pojasnil, ki naj bi jih tožeča stranka prejela od notarja, ki je pogodbo le prebral, tožeča stranka poudarja, da način varstva potrošnikov mora izhajati od ponudnika blaga ali storitev in ne od tretje osebe.

29. Ne držijo navedbe tožene stranke, da je banka tožečo stranko seznanila z obrestnim in valutnim tveganjem in da so bila navedena tveganja tožeči stranki pred sklenitvijo pogodbe jasno in razumljivo predstavljena. Iz letaka tožene stranke „Stanovanjski kredit, vezan na švicarski frank“ in letaka ter spletne strani tožene stranke, kjer je oglaševala: „Oprite se na trdno valuto“, je razvidna zavajajoča splošna praksa tožene stranke, saj je s tem potrošnikom dajala vtis, da bodo kredit preplačali le v okviru dogovorjenega pribitka, torej nadomestila za uporabo denarja oz. da bodo z valutno klavzulo zaradi „trdne“ valute zavarovali svojo glavnico. Valutna klavzula ne varuje potrošnika pred posledicami padca vrednosti domače valute, temveč se z valutno klavzulo, to je z namenom enake vrednosti dajatev zavaruje upnikova terjatev. Za ohranjanje vrednosti kredita je zainteresiran posojilodajalec in ne posojilojemalec. Uporaba valutne klavzule je smiselna v državah z nestabilnim gospodarstvom, zagotovo pa ne v državah, ki so članice evro skupine. Euro je druga najbolj razširjena valuta na svetu, zato za toženo stranko ni bilo prav nobene nevarnosti, da njena terjatev ne bi obdržala enake vrednosti in bi jo morala zavarovati z valutno klavzulo. Takšen način oglaševanja je zavajajoč, saj se je tožena stranka nedvomno zavedala, da s takšnim načinom oglaševanja ne opozarja potrošnikov pred tveganji, temveč daje vtis, da je s takšnim kreditom vse v redu in da gre za varen in stabilen produkt. Tožena stranka bi nadalje morala tožeči stranki pojasniti mogoče posledice zvišanja tečaja CHF, ne samo mesečne anuitete temveč tudi celotne kreditne obveznosti potrošnika, ne pa zagotavljati, da se mesečna anuiteta ne bo bistveno povečala. Če držijo navedbe tožene stranke, da je bila zanjo dolgoročno rast tečaja CHF nepričakovana, ker nihče ne more vedeti, kako se bo tečaj gibal v prihodnje, je toliko bolj nesmiselno, da je zagotavljala, da se višina mesečne anuitete ne bo bistveno višala. Oglaševanje neprimerno nižjega LIBOR v primerjavi z EURIBOR je dokaz, da je tožena stranka kreditorejmalce privabljala ravno s tem dejstvom, zato ni verjetno, da bi jim ob osebnem svetovanju tak kredit odsvetovala. Pri sklepanju kreditnih pogodb v CHF je šlo za enotno poslovno prakso tožene stranke, katere uslužbenci so potencialnim kreditorejmalcem svetovali kredite v CHF kot ugodne in varne.

30. Informacijska dolžnost bank z razkritjem tveganj predpostavlja dolžnost bank, da kreditorejmalce kot laične stranke seznanijo z izbranimi scenariji – simulacijami, da že minimalen padec evra proti CHF npr. v višini 3% letno pri dolgoročnih kreditih znotraj prvega leta odplačevanja pomeni povečanje preostale glavnice kredita, kljub 12. že plačanim mesečnim anuitetam v istem letu; nadalje bi banke morale potrošnike poučiti da je bil CHF že v letu 2005 na relativno nizkih ravneh in da je v prihodnje pričakovati apreciacijo, kar se je nadaljevalo tudi v letih 2006 in 2007; da gre za dolgoročno visoko tvegane posle, in celo za posle, ki po tedaj znanih napovedih in za banke pričakovanem gibanju tečajev CHF, izkazujejo mnogo večjo verjetnost nastanka izgub za potrošnike in na drugi strani dobičkov za banke. Tožena stranka se je tveganj za potrošnike zavedala; pred tveganji pa je zaščitila zgolj sebe.
31. V ekonomskem mnenju dr. Ahčana, ki ga je naročilo Združenje bank Slovenije in na katerega se sklicuje tožena stranka, je avtor uporabil izjemno kratek časovni interval podatkov o menjalnem tečaju, ki onemogoča razumevanje njegovega gibanja. Primerjava s tujimi študijami pokaže, da analitiki uporabljajo vsaj 20 do 30 letne intervale, ki omogočijo vpogled v dolgoročnejsše trende (graf gibanja tečaja CHF od 1953 do 2015, na list. št. A/9 spisa). V zvezi s Pravnim mnenjem bank tožeča stranka navaja, da je stališče, da banke iz naslova sprememb menjalnega tečaja ne pridobivajo dobička, zmotna in je tudi v nasprotju z vsebino Letnega poročila tožene stranke za leto 2008 (na list. št. A/43 spisa), v katerem je na 25. strani zapisano, da ima tožena stranka pomemben del svojih sredstev v CHF ter da je dvig menjalnega tečaja EUR/CHF v letu 2008 iz 1,65 na 1,5 povzročil porast v bilanci stanja iz naslova tečajnih razlik v znesku okoli 40 milijonov evrov, ki se večinoma nanaša na kredite strankam. Pravno mnenje je pristransko.
32. V konkretnem primeru gre za nesorazmerje med pogodbenimi obveznostmi strank, ki je obstajalo že ob sami sklenitvi kreditne pogodbe in se kaže v tem, da je celotno tečajno tveganje na strani potrošnika. Tečaj CHF je skozi daljše obdobje naraščal in je bistvena projekcija gibanja tečajev z vidika dolgoročnosti kreditnega razmerja in ne samo za krajša obdobja, ko so bili tečaji relativno stabilni, ob dejstvu, da je bil CHF na relativno nizkih ravneh in je bilo v prihodnje, glede na tečaj terminskih pogodb, pričakovati apreciacijo. Banke so za gibanja valutnih tečajev v preteklih obdobjih dobro vedele, saj to vedenje sodi v obseg poslov banke kot strokovnjaka na finančnem področju. O tem niso poučile kreditorejmalcev in o tem ni drugačnih trditev tožene stranke. In sicer kreditorejmalcev niso poučile, da je dolgoročno pričakovan trend gibanja rasti tečaja CHF, ki lahko dolgoročno nesorazmerno poviša obveznost tožeče stranke in povzroči neomejene katastrofalne posledice za tožečo stranko; tožena stranka -

banka pa na drugi strani takšnemu tveganju sploh ni bila izpostavljena. Izrazito neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih je zato obstajalo že ob sklenitvi kreditne pogodbe, izkazana pa je tudi slaba vera tožene stranke, ki je očitno namerno opustila svojo pojasnilno dolžnost.

33. Tožena stranka je bila kot strokovnjak na svojem področju zelo dobro seznanjena z gibanjem tečaja CHF v preteklosti, kot tudi s tem, da gre v primeru CHF za valuto t. i. varnega zatočišča, kamor se zateče svetovni kapital v primeru političnih in gospodarskih kriz, ter da ima švicarski frank kot valuta varnega zatočišča specifičen (značilen dolgoročno naraščajoč) trend gibanja (poročilo EURCHF tožene stranke na list. št. A/40 spisa). Njegova vrednost brez izjeme narašča v primerih svetovnih političnih in gospodarskih kriz. V primerih gospodarskih kriz švicarski frank pridobiva na svoji vrednosti napram vsem ostalim valutam. Tožena stranka ni mogla napovedati gospodarske krize v letu 2008; so pa gospodarske/finančne krize reden - ciklični pojav v gospodarstvu, kar je tožena stranka kot strokovnjak zagotovo morala vedeti. Ravno tako je tožena stranka nedvomno poznala posledice gospodarskih kriz, ki imajo za posledico vedno krepitev valute CHF. Slabovernost banke izhaja iz dejstva, da se je zavedala, da obstoji zelo visoko realno tveganje za potrošnike, pa je kljub temu opustila pojasnilno dolžnost na način, da je zamolčala ključne informacije, ki jih je poznala in bi nedvomno vplivale na odločitev potrošnikov o sklenitvi takšnega kredita, in sicer da bo višanje tečaja CHF ne samo višalo mesečne anuitete, pač pa tudi celotno kreditno obveznost tožeče stranke. Tveganja, da se skupna obveznost (glavnica) lahko ves čas povečuje, tožeča stranka nikoli ne bi prevzela.
34. Tožeča stranka nadalje navaja, da gre v primeru valutne klavzule za glavni predmet pogodbe, ki ni bil posamično dogovorjen med pogodbenima strankama. Pogodbeni stranki sta se posamično dogovarjali zgolj o višini in ročnosti kredita; vse ostale določbe so bile že vsebovane v naprej pripravljene tipski pogodbi tožene stranke. V konkretnem primeru je potrebno ugotoviti, ali je tožena stranka tožečo stranko kot potrošnika v predpogodbeni fazi v zvezi z valutno klavzulo seznanila s točnimi, jasnimi in nedvoumnimi kriteriji v duhu prava EU, na podlagi katerih bi povprečen potrošnik, ki ne razpolaga s strokovnim znanjem in kateremu je institut valutne klavzule poznan zgolj načelno, lahko razumel ekonomske posledice, ki zanj izhajajo iz sklenitve kreditne pogodbe v CHF. Če bi se ugotovilo, da tožena stranka pojasnilne dolžnosti ni pravilno izpolnila, bi bilo potrebno opraviti še presojo nepoštenosti pogodbenega pogoja. Ugotovitev o nepoštenosti pogodbenega določila vodi do pravne posledice ničnosti pogodbe. Nepošteno pogoj pomeni nedovoljeno pogodbeno vsebino, za katero ZVPot izrecno določa sankcijo ničnosti.
35. V zvezi z ugovorom zastaranja tožbenega zahtevka, ki ga je podala tožena stranka, se tožeča stranka sklicuje na določbo 336. čl. OZ in navaja, da je stališče tožene

stranke, da je tožeča stranka že v letu 2008, nato pa spet v obdobju 2010 do 2011 izvedela za zatrjevane ničnostne razloge, napačno. Po stališču Vrhovnega sodišča je bistven trenutek zavedanja o okoliščinah, ki posamezniku omogočajo, da vložiti zahtevek. To je trenutek, ko stranka zve za okoliščine, ki ničnost utemeljujejo. Ni razumnih razlogov, da to ne bi bil trenutek, ko stranka vložiti tožbo za ugotovitev ničnosti. Sodišče mora pravila zastaranja uporabiti glede na okoliščine konkretnega primera. V obravnavani zadevi je bistveno, da o kondicijski terjatvi zaradi ničnosti pogodbe ni mogoče govoriti, dokler se niso popolnoma izjalovila pričakovanja tožeče stranke. To zagotovo ni bilo v letu 2010 in 2011, niti v letu 2008, ko je tečaj CHF rasel in bil nato do leta 2015 zaradi fiksacije tečaja Švicarske banke konstanten. V tem obdobju se višina mesečnega obroka ni tako zelo zvišala, ker je istočasno z rastjo tečaja CHF padala obrestna mera LIBOR, ki je zakrila posledico zvišanja tečaja. Tožeča stranka v vmesnem času ni bila nikoli obveščena o visokem zvišanju njene glavnice.

36. Šele v letu 2015 je tožeča stranka vpogledala v stanje preostanka kredita v EUR in ugotovila, da je po 10 letih odplačevanja višji, kot ga je sploh prejela. Takrat je ugotovila, da je s kreditom nekaj narobe in je vložila predmetno tožbo (tretja pripravljalna vloga tožeče stranke z dne [REDACTED] 2019, na list. št. 126 in 127 spisa). Ker se tožeča stranka do takrat ni zavedala, da glavnica ves čas narašča in je celo višja, kot je bila ob sklenitvi kreditne pogodbe, ni mogla vedeti, da gre za nično pogodbo in zastaralni rok še ni začel teči. Zastaralni rok je lahko pričel teči ob vložitvi tožbe oz. nekaj mesecev pred tem, ko je tožeča stranka ugotovila, da je njena kreditna obveznost, kljub rednemu odplačevanju, po 10 letih višja, kot je bila leta 2008 (pravilno 2007), ko je sklenila kreditno pogodbo.
37. Na drugem naroku dne [REDACTED] 2020 je tožeča stranka popravila svoje navedbe glede ugovora zastaranja, in sicer da se je tožeča stranka zavedala, da je z obravnavanim kreditom nekaj hudo narobe šele v letu 2014, ko se je prišla na banko, to je toženo stranko prvič pozanimat o stanju svojega kredita. Šele takrat je izvedela, da je glavnica celo višja, kot je bila ob najemu kredita, kljub večletnemu odplačevanju kredita (zapisnik naroka z dne [REDACTED] 2020, na list. št. 138 spisa zadaj).
38. Sodišče je povzelo zgolj bistvene navedbe tožeče stranke v tožbi. Ostalih zelo obširnih navedb tožeče stranke, ki se mestoma ponavljajo, ni povzemalo. Sodišče je upoštevalo zgolj pravočasne pripravljalne vloge tožeče stranke. Tako ni upoštevalo 4. pripravljalne vloge tožeče stranke z dne [REDACTED] 2020 (na list. št. 181 do 182 spisa), kot tudi ne 5. pripravljalne vloge z dne [REDACTED] 2020 (na list. št. 192 in 193 spisa), saj je prepozna in pomeni nedopustne novote v skladu z določbami ZPP (čl. 286 ZPP).

39. Tožena stranka v odgovoru na tožbo navaja, da je tožbeni zahtevek neutemeljen. Kreditna pogodba je skladna z določili ZPotK, ZVPot in OZ ter zato veljavna in zavezujoča. Tožba tožeče stranke je nesklepčna.
40. Tožeča stranka ne konkretizira, katera določila pogodbe naj bi bila v nasprotju z ZPotK in v škodo tožeče stranke. Tožeča stranka smiselno zatrjuje še, da tožena stranka ni izpolnila pojasnilne dolžnosti ter da naj bi šlo za nedovoljen – nepošten pogodbeni pogoj, ki je v skladu z določbami ZVPot ničen.
41. Tožena stranka navaja, da sta pogodbeni stranki sklenili kreditno pogodbo, katere predmet je dolgoročni evro namenski kredit z valutno klavzulo v višini [REDACTED] CHF, in v kateri je višina kredita določena – nominirana v CHF in kreditojemalcu izplačana v protivrednosti domače valute, po tečaju na dan črpanja kredita. Višina anuitet je določena v CHF, kreditojemalec pa jih plačuje v protivrednosti domače valute, po tečaju na dan plačila (v SIT do konca leta 2006 oz. v EUR po letu 2007). Tožena stranka je tožečo stranko redno obveščala o vsaki spremembi obrestne mere CHF LIBOR in posledično spremembi mesečne anuitete, in sicer z obvestili z dne 28.4.2008, 29.4.2009, 28.4.2010, 28.4.2011, 26.4.2012, 26.4.2013, 29.4.2014 in 30.4.2015 (obvestila na list. št. B/3 spisa). Ker tožena stranka ni redno izpolnjevala svojih obveznosti, je nanjo naslovila opomin z dne [REDACTED] 2014 (na list. št. B/4 spisa). V [REDACTED] 2014 je tožečo stranko povabila na informativni razgovor in ji predstavila stanje kredita, preteklo gibanje obrestnih mer CHF LIBOR in EURIBOR ter preteklo gibanje menjalnega tečaja EUR CHF, kot tudi možnosti spremembe valute kredita iz CHF v valuto EUR. Tožeča stranka je potrdila, da je obveščena o zgoraj navedenih možnostih, vendar se za nobeno od ponujenih možnosti ni odločila in je obdržala kredit vezan na valuto CHF (zapisnik informativnega pogovora na list. št. B/6 spisa). Dne [REDACTED] 2015 je tožeča stranka predčasno poplačala kredit po sklenjeni kreditni pogodbi, in sicer v višini [REDACTED] CHF (stanje kredita in potrdilo o predčasnem odplačilu kredita z dne [REDACTED] 2015 na list. št. B/8 oz. B/7 spisa).
42. Tožena stranka zatrjuje, da v predmetni zadevi ne gre za kršitev določb ZPotK ter ZVPot, ker gibanja menjalnega tečaja EUR CHF v prihodnosti ni mogoče napovedati oz. predvideti. Tožena stranka je svojo pojasnilno dolžnost v celoti izpolnila. V zadevi tudi ne gre za nedopusten – nepošten pogodbeni pogoj. Tožena stranka je ravnala dobroverno.
43. Ne drži, da naj bi bilo povišanje vrednosti valute EUR predvidljivo. Iz Poročila Banke Slovenije iz leta 2005, na katerega se sklicuje tožeča stranka, ne izhaja, da bi banke vedele oz. bi morale vedeti, da naj bi bila apreciacija vrednosti valute CHF neizbežna in bi lahko napovedale ali predvidele gibanje menjalnega tečaja EUR CHF v prihodnosti. Vrednost valute CHF se do leta 2009 ni bistveno spremenila; iz citiranega Poročila izhaja, da naj bi bila sprememba menjalnega

tečaja zgolj minimalna, le 3%, in v okviru preteklih gibanj tečaja EUR CHF. Pomembne spremembe tečaja CHF ni nihče pričakoval, niti Banka Slovenije. Da tožena stranka ni vedela, kako se bo gibal tečaj CHF v prihodnosti, so potrdile tudi priče v svojih pisnih izjavah [redacted] in [redacted] ter [redacted] (na list. št. B/12, B/13 in B/14 spisa). Poročilo nima takega pomena, kot bi mu ga želela pripisati tožeča stranka; gre za splošna opozorila glede valutnega tveganja, ki je bilo prisotno pri kreditih v valuti CHF (II Ips 195/2018), kar enako velja tudi za druga pisanja Banke Slovenije. V letu 2005 je bil v Sloveniji domača valuta SIT in ne EUR.

44. Glede zgodovinskega grafa gibanja tečaja CHF od leta 1953 do 2015 tožena stranka navaja, da valuta EUR kot plačilno sredstvo obstaja šele od leta 1999, menjalnega tečaja EUR CHF pa ni mogoče primerjati z menjalnim razmerjem CHF do drugih valut, ki jih je valuta EUR nadomestila. Gibanje menjalnega tečaja EUR CHF je bilo pred sklenitvijo obravnavane kreditne pogodbe stabilno. Apreciacija valute CHF v letu 2015 je bila tudi za banke povsem nepričakovana in posledica odločitve švicarske narodne banke. Tožena stranka v trenutku sklepanja obravnavane kreditne pogodbe spremembe valutnega razmerja – menjalnega tečaja EUR CHF ni mogla poznati, niti ga s kakršnokoli stopnjo zanesljivosti napovedati ali pričakovati. Dejavniki, ki vplivajo na spremembe valutnega razmerja – menjalnega tečaja EUR CHF, ne izvirajo iz sfere tožene stranke in na to tožena stranka ni imela ter nima nikakršnega vpliva. Navedbe tožeče stranke (na 7 str. tožbe), da naj bi banke vedele, da bo evro znatno izgubil na vrednosti v razmerju do CHF, so povsem neresnične. Tudi ne držijo trditve tožeče stranke, da krediti v valuti CHF za banke niso predstavljali nobenega tveganja. Iz ekonomskega mnenja dr. Aleša Ahčana (na list. št. B/19 spisa) izhaja, da navedeni krediti za banko predstavljajo valutno, obrestno in kreditno tveganje.
45. V zvezi s pojasnilno dolžnostjo tožena stranka navaja, da je tožeči stranki enakovredno predstavila vse kredite, ki so bili del njene ponudbe, in ni dajala prednosti nobenemu kreditu iz svoje ponudbe. Tožeča stranka se je sama odločila za sklenitev kreditne pogodbe z valutno klavzulo. Tožeča stranka je dobila vse potrebne informacije, ki so ji bile s strani tožene stranke tudi obrazložene, da bi lahko presodila skupne stroške kredita in za sprejem informirane odločitve o vrsti kredita in drugih pogojih kredita. Tožena stranka je v predmetni zadevi svojo pojasnilno dolžnost v celoti izpolnila.
46. V času ponudbe kreditov v CHF veljavni ZPotK pojasnilne dolžnosti podrobneje ni opredeljeval. Vključeval je le splošno obveznost kreditodajalca, da mora pred sklenitvijo kreditne pogodbe seznaniti kreditojemalca s pogoji kreditne pogodbe (6/1 čl. ZPotK), ki morajo biti sestavljeni v enostavnem in razumljivem jeziku (7/1 čl. ZPotK). Tožena stranka je v obravnavani zadevi pojasnilni dolžnosti, kot jo je v času sklenitve obravnavane kreditne pogodbe opredeljeval tedaj veljavni ZPotK, v

celoti zadostila. Tožeča stranka je bila o tem, da s kreditno pogodbo prevzema obrestno tveganje (spremenljiva referenčna obrestna mera CHF LIBOR) in valutno tveganje (pogodbeni stranki sta se dogovorili za kredit v valuti CHF), saj se v primeru spremembe referenčne obrestne mere CHF LIBOR oz. spremembe menjalnega tečaja EUR CHF lahko spremenijo mesečne anuitete oz. kreditne obveznosti preračunane v valuto EUR, obveščena ustno pred sklenitvijo pogodbe in pisno s pogodbo ter ustno in pisno pri notarju. Kreditna pogodba vsebuje izrecno opozorilo na valutno tveganje. Povprečno skrben kreditojemalec bi se ob opozorilih mogel in moral zavedati tveganj, ki jih s sklenitvijo takšnega pravnega posla, v valuti CHF, prevzema, prav tako bi bil sposoben oceniti ekonomske posledice sklenitve takega pravnega posla za svoje bodoče finančne obveznosti. Pravo EU izhaja iz pojmovanja potrošnika kot razumnega in pozornega potrošnika. V pravu EU se domneva, da potrošnik kot opravilno sposobna oseba ve kaj dela in kakšne pravne posle sklepa. Vsakemu povprečno razumnemu in preudarnemu potrošniku mora biti jasno, da v tako dolgem času (kredit je bil najet za dobo več kot 20 let) lahko pride med vrednostjo valute CHF in EUR tudi do večjih sprememb, ne le minimalnih. V letu 2011 so bile vrednost menjalnega tečaja EUR CHF skoraj identične vrednostim v letu 2015, vendar se tožeča stranka ni odločila spremeniti valute kredita iz CHF v EUR.

47. Zahteva po izdelavi grafičnih prikazov različnih simulacij spremembe vrednosti valute CHF na kreditne obveznosti tožeče stranke bi bila pretirana. Nihče ne more napovedati, kako se bo menjalni tečaj gibal v prihodnje. Stališče tožeče stranke, da bi bila le na ta način pojasnilna dolžnost banke izpolnjena, je formalistično in neutemeljeno. Odsotnost simulacij kreditnih obveznosti kreditojemalca ob upoštevanju različnih menjalnih tečajev ni odločilna (II Ips 137/2018). Bistveno je, da je pojasnilna dolžnost opravljena pošteno, z odprtimi kartami, ki toženo stranko zavezuje, da drugi pogodbeni stranki ne prikrije nobene pomembne informacije, ki bi lahko vplivala na odločitev za sklenitev pogodbe. Gre za dolžnost razkritja vseh okoliščin, ki bi jih tožena stranka, upošteva njeno strokovno znanje in izkušnje glede mogočih sprememb menjalnih tečajev in tveganj pri kreditih v valuti CHF, lahko poznala ob sklenitvi pogodbe.
48. Tožena stranka se nadalje sklicuje na odločbo II Ips 137/2018, iz katere izhaja, da opustitev ali nepravilna izpolnitev pojasnilne dolžnosti sama po sebi ne vodi do sankcije ničnosti. Do sankcije ničnosti pride le, če je ob neizpolnitvi pojasnilne dolžnosti podana tudi nedobrovernost ter znatno neravnotežje med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank (II Ips 195/2018).
49. Pri kreditni pogodbi v CHF gre za posamično dogovorjeno določilo, da bo tožeča stranka najela kredit v tuji valuti, saj je tožeča stranka izmed več možnih kreditov

izbrala obravnavani kredit v CHF. Kreditna pogodba vsebuje dogovor o valuti kredita v CHF, zato je presoja nepoštenosti pogodbenih pogojev izključena. Valutna klavzula v kreditni pogodbi ni predmet presoje nepoštenosti pogodbenih pogojev.

50. Glede dobrovernega ravnanja tožene stranke tožena stranka navaja, da iz naslova tečajnih razlik pri kreditih v CHF ni imela dobička, saj ima svojo bilanco uravnano in devizno pozicijo zaprto, in so očitki tožeče stranke, da je kreditne pogodbe v CHF sklepala s špekulativnim namenom, neizkazani. Da banke nimajo dobička iz naslova tečajnih razlik je potrdil v svoji pisni izjavi (na list. št. B/12 spisa) tudi
51. Ne držijo navedbe tožeče stranke, da naj bi bila tožeča stranka zavedena, da sklepa ugoden in varen posel. Varen kredit ne obstoji, tega tožena stranka ni trdila, niti zagotavljala. Ravnanje tožene stranke ni bilo zavajajoče. Letak tožene stranke iz leta 2004 ni zavajajoč, kot to navaja tožeča stranka. Tožena stranka po letu 2004 ni več posebej oglaševala kreditov, vezanih na tujo valuto, zato letak na odločitev tožeče stranke za sklenitev predmetne kreditne pogodbe ni mogel vplivati. Oglas iz leta 2004 se je nanašal na tolarski kredit, vezan na tujo valuto CHF. Navedba v oglasu se je nanašala na referenčno obrestno mero LIBOR. Tožena stranka svojim strankam ni nikoli svetovala glede vrste kredita in se je vsaka stranka sama odločila za njem kredita, kot tudi glede vrste kredita, katerega je želela najeti.
52. Pri obravnavani kreditni pogodbi gre tudi za glavni predmet pogodbe, ki je iz presoje izvzet, če je napisan v jasnem in razumljivem jeziku. Glede na okoliščine primera, zakonodajo, ki je veljala v času sklenitve pogodbe, dolžnosti informiranja le glede dejstev, ki jih upravičenec ne pozna, standarda povprečnega potrošnika, sklenitve pogodbe v obliki notarskega zapisa in izrecnega opozorila v pogodbi, da kredit v valuti CHF predstavlja tveganje, kaže, da je glavni predmet pogodbe opredeljen v jasnem in razumljivem jeziku v smislu 4/2 čl. Direktive 93/13/EGS.
53. V okviru presoje nepoštenosti pogodbenih pogojev mora sodišče ugotoviti, ali je v trenutku sklenitve pogodbe v nasprotju z načelom dobre vere obstajalo znatno neravnotežje med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank. Šele če so navedene predpostavke kumulativno izpolnjene, lahko pride do ugotovitve nepoštenosti pogodbenega pogoja. V obravnavani kreditni pogodbi po navedbah tožene stranke ni izpolnjena nobena od navedenih predpostavk, zato niti določilo, niti kreditna pogodba nista nična.
54. Ne drži, da bi bila kreditna pogodba nična zaradi njene aleatornosti. Sklenitev aleatorne pogodbe ni nedopustna, tudi če bi bilo tveganje precejšnje ali

neobvladljivo (II Ips 197/2018). Na strani tožene stranke ni nobene slabe vere. Tveganje kreditnega posla je enakomerno razporejeno med obe stranki, ker je bilo gibanje menjalnega tečaja EUR CHF neznanka, ki ni bila poznana nobeni pogodbeni stranki.

55. V zadevi tudi ne gre za kršitev določb OZ. Kavza pogodbe ni nedopustna, niti ne gre za kršitev temeljnih načel OZ, kot tudi ne gre za tiho svetovalno pogodbo. V zadevi tudi nista relevantni odločbi VS v Mariboru, na katere se sklicuje tožeča stranka, pač pa sodna praksa Vrhovnega sodišča RS II Ips 195/2018, z dne 25.10.2018.
56. Kredit ne predstavlja kompleksnega finančnega instrumenta, kot to želi predstaviti tožeča stranka. Gre za osnovni bančni posel, ki je določen v 1065. čl. OZ. Podlaga kreditne pogodbe je kreditna kavza in ta ni nedopustna. Krediti v valuti CHF niso nedopustni; kreditna pogodba z valutno klavzulo je dovoljena. Valutna klavzula tudi ne pomeni cene za uporabo denarja; je nevtralna in namenjena ohranjanju vrednosti denarja do drugih valut.
57. Tožbeni zahtevek je neutemeljen tudi po višini, ker tožeča stranka napačno tolmači posledice ničnosti. Ker kreditna pogodba vsebuje valutno klavzulo je z vidika načela enake vrednosti dajatev ključna presoja, koliko CHF mora tožeča stranka vrniti, in ne koliko to znaša v valuti EUR. Obveznost kreditojemalca po kreditni pogodbi je izpolnjena, ko vrne kreditodajalcu določeno vsoto prejetih denarnih sredstev v valuti CHF in pogodbeno dogovorjene obresti ter morebitne druge dajatve.
58. V skladu z določbo čl. 87 OZ je ena od posledic ničnosti ta, da sta pravdni stranki dolžni druga drugi vrniti vse, kar sta na tej podlagi prejeli. V primeru kredita v tuji valuti, če o valuti vrnitve ni drugačnega dogovora, je kreditojemalec dolžan vrniti denarni znesek v valuti, v kateri da je prejel. Po obravnavni kreditni pogodbi tožeča stranka vrača kredit skupaj z obrestmi v evro protivrednosti.
59. V zvezi s pravnim mnenjem IUP, na katerega se sklicuje tožeča stranka, tožena stranka navaja, da so zaključki v mnenju napačni. Obravnavani kredit ne predstavlja borznega posla ali kompleksnega oz. izvedenega finančnega instrumenta. Gre za osnovni bančni posel iz 1065 čl. OZ, za najem denarnih sredstev, ki jih banka posodi in kreditojemalec vrne, skupaj z odgovorjenimi obrestmi. Kreditna pogodba ne predstavlja zavarovalne pogodbe. ZPotK izrecno ureja kredit, ki se obračunava v tuji valuti (čl. 7/1, točka 9 ZPotK, ki je veljal v času sklenitve obravnavane kreditne pogodbe). Zato analogija z zavarovalno pogodbo ne pride v poštev. Uporaba valutne klavzule je predvidena v 372. čl. OZ in je izrecno dovoljena pri potrošniških kreditih. Krediti vezani na tujo valuto, so izrecno dovoljeni po evropski potrošniški zakonodaji. Pri kreditnih pogodbah v

CHF oz. z valutno klavzulo niso izpolnjeni ne objektivni ne subjektivni elementi oderuštva. Kreditna pogodba je že ob sklenitvi vsebovala elemente aleatornosti. Tožeča stranka se je zavedala, da prevzema tveganje in da je to tveganje precejšnje in realno. Dejstvo, da se je kasneje uresničilo v večji meri, kot ga je pričakovala ali štela za sprejemljivega, ni razlog za neveljavnost pogodbe. Ni mogoče trditi, da so banke vedele za prihajajočo gospodarsko krizo in prihodnje gibanje tečaja EUR CHF. Gre za dejavnike, ki so izven sfere tožene stranke in nanje tožena stranka nima vpliva. Banke niso mogle vedeti za prihodnje gibanje tečaja EUR CHF.

60. Tožena stranka nadalje ugovarja zastaranje kondikcijskega zahtevka. Glede zastaranja kondikcijskega tožbenega zahtevka na plačilo [REDACTED] EUR tožena stranka zatrjuje, da je tožeča stranka za naraščanje vrednosti CHF napram valuti EUR izvedela že kmalu po sklenitvi pogodbe v letu 2008 in nato v obdobju od leta 2010 do avgusta 2011, ko se je mesečna anuiteta v EUR protivrednosti začela zviševati, kar bi tožeča stranka morala zaznati. Tožeči stranki so bile tako najkasneje do [REDACTED] 2011 znane okoliščine o tem, da je prevzela valutno tveganje in je tako najkasneje s [REDACTED] 2011 začel teči zastaralni rok glede kondikcijskega zahtevka tožeče stranke. Ker je bila tožba vložena šele [REDACTED] 2018, je tožbeni zahtevek tožeče stranke po navedbah tožene stranke, zastaral. V drugi pripravljalni vlogi z dne [REDACTED] 2020 (na strani 10, list. št. 137 spisa), ki je prepozna, saj je vložena po prvem naroku v obravnavani zadevi (286 čl. ZPP), tožena stranka še navaja, da je tožeča stranka najkasneje v letu 2011 zvedela za razloge, ki po njenem stališču utemeljujejo ničnost kreditne pogodbe, saj je tožečo stranko obveščala o vsaki uskladitvi obrestne mere in bi si tožeča stranka svojo mesečno obveznost v protivrednosti EUR lahko izračunala sama, saj je razpolagala z vsemi potrebnimi podatki, zaradi česar je tožbeni zahtevek že zastaral. Nadalje zatrjuje, da je tožeča stranka izgubila pravico uveljavljati ničnost, ker tega ni notificirala nasprotni stranki.
61. Tožena stranka še navaja, da tožnik nima več pravnega interesa za ugotavljanje ničnosti kreditne pogodbe, ker je tožeča stranka predčasno odplačala kredit, pri čemer se sklicuje na sodno prakso (sodba Višjega sodišča v MB I Cp 738/2019 na list. št. B/85 spisa).
62. Sodišče je povzelo zgolj bistvene navedbe tožene stranke v odgovoru na tožbo. Ostalih zelo obširnih navedb tožene stranke, ki se mestoma ponavljajo, ni povzemalo. Sodišče je upoštevalo zgolj pravočasne pripravljalne vloge tožene stranke. Tako ni upoštevalo 2. pripravljalne vloge tožene stranke z dne [REDACTED] 2020 (na list. št. 128 do 137 spisa), kot tudi ne 3., 4. in 5. pripravljalne vloge z dne [REDACTED] 2020 (na list. št. 156 spisa) oz. z dne [REDACTED] 2020 (na list. št. 184 spisa) oz. z dne [REDACTED] 2020 (na list. št. 188 spisa); vse tri vloge so prepozne in pomenijo nedopustne novote v skladu z določbami ZPP (čl. 286 ZPP).

63. Sodišče je v dokaznem postopku vpogledalo in prebralo listine na list. št. od A/1 do A/57 spisa, od B/2 do B/79 spisa, graf na list. št. A/58 spisa in sodno prakso na list. št. B/79 do B/82 spisa ter zaslišalo prič.
64. Sodišče ni izvedlo dokaza s postavitvijo izvedenca finančne stroke, saj je tožeča stranka dokaz z izvedencem umaknila (zapisnik naroka z dne [REDACTED] 2019, na list. št. 119 spisa). Sodišče nadalje ni izvedlo dokaza s tem da se toženi stranki naloži, da predloži seznam kreditojemalcev pri toženi stranki, v isti poslovalnici, v istem obdobju, kot je kredit najela tožeča stranka (edicijska dolžnost tožene stranke, čl. 227 ZPP) ter z zaslišanjem teh oseb kot prič v zvezi s splošno poslovno prakso tožene stranke pri podajevanju kreditov, zlasti glede podajanja informacij potrošnikom v zvezi s tveganji pri najemanju kreditov v tuji valuti. Sodišče je v dokaznem postopku na predlog tožeče stranke zaslišalo pet prič, ki so vse najele kredit v CHF v poslovalnici tožene stranke v [REDACTED] v približno istem obdobju kot tožnika, in so vedele izpovedati o okoliščinah najemanja (vsak svojega) kredita v CHF ter o poslovni praksi tožene stranke - banke glede podajanja informacij potrošnikom v predpogodbeni fazi, zlasti v zvezi s tveganji pri najemanju kreditov v CHF. Izpovedba vseh prič je v delu glede informacij o tveganjih v zvezi z najemom kredita v CHF soglasna oz. se smiselno ujema. Zato je dokaz z zaslišanjem dodatnih prič v tej smeri nepotreben.
65. Sodišče nadalje ni izvedlo dokaza z vpogledom v listine, ki jih je tožena stranka priložila svoji 4. pripravljalni vlogi z dne [REDACTED] 2020 (na list. št. 184 spisa; listine na list. št. B/86 do B/96 spisa). Navedena vloga in priložene listine predstavljajo nedopustno novoto, saj so vložene po že opravljenem prvem naroku v zadevi (čl. 286 ZPP). Sodišče tako tudi ni sledilo predlogu tožene stranke po ponovnem odprtju glavne obravnave zaradi izvedbe dokaza z vpogledom v zgoraj navedene listine, saj kot že rečeno le-te predstavljajo nedopustno novoto.
66. Ne glede na navedeno naslovno sodišče ugotavlja, da navedene listine niso relevantne za predmetni postopek in ne bi v ničemer pripomogle k razrešitvi zadeve. Gre za stanje terjatev, amortizacijske načrte, sezname plačil za kredit, zapisnik informacijskega sestanka, dnevno tečajnic ECB in kreditne pogodbe, ki se nanašajo na kredite z valutno klavzulo v CHF, ki so jih najele priče, zaslišane v obravnavani zadevi [REDACTED] pri toženi stranki - banki v približno istem časovnem obdobju kot tožeča stranka. Glede na to da je šlo za tipske kreditne pogodbe z valutno klavzulo v CHF, v naprej pripravljene s strani tožene stranke – banke, ni jasno, kako bi izvedba dokaza z vpogledom v zgoraj navedene listine vplivala na odločitev v tej zadevi, razen v smeri, da je v konkretnem primeru res šlo za tipske kreditne pogodbe, v naprej pripravljene s strani tožene stranke – banke.

67. Na podlagi izvedenih dokazov naslovno sodišče ugotavlja, da sta prvi tožnik kot kreditojemalec in druga tožnica kot solidarni porok dne [redacted] 2007 sklenila s toženo stranko – banko Pogodbo o dolgoročnem evro kreditu z valutno klavzulo št. [redacted] v obliki notarskega zapisa (notarski zapis opr. št. SV [redacted] z dne [redacted] 2007 notarke [redacted] na list. št. [redacted] spisa in Pogodba o dolgoročnem evro kreditu z valutno klavzulo št. [redacted] [redacted] z dne [redacted] 2007, odobrena dne [redacted] 2007 (na list. št. [redacted] spisa, v nadaljevanju kreditna pogodba); gre za namenski stanovanjski kredit za [redacted] hiše v znesku [redacted] CHF (kot izhaja iz 1. in 2. čl. citirane pogodbe; kar je na dan končnega roka črpanja dne [redacted] 2007 znašalo [redacted] EUR), z rokom vračila v 288-tih mesečnih anuitetah, v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju ECB na dan plačila, z zapadlostjo anuitet vsak zadnji dan v mesecu, pri čemer prva anuiteta zapade v plačilo [redacted] 2007, zadnja pa dne [redacted] 2031 (rok vračila kredita je 24 let, kot vse izhaja iz 5. čl. citirane pogodbe). Višina mesečne anuitete na dan priprave pogodbe znaša [redacted] CHF (5. čl. citirane pogodbe). Iz 4. člena citirane pogodbe izhaja, da obrestna mera predstavlja seštevek veljavnega 12 mesečnega LIBOR-ja (ki se spreminja in predstavlja obrestno mero za depozite v CHF) in fiksnega pribitka 1.8% letno. Efektivna obrestna mera (EOM) je na dan odobritve kredita [redacted] 2007 znašala 4,43 % letno.
68. Na podlagi zgoraj citirane kreditne pogodbe z dne [redacted] 2007 in Sporazuma o zavarovanju denarne terjatve z dne [redacted] 2007, vse sklenjeno v obliki notarskega zapisa SV [redacted] z dne [redacted] 2007, je bila za zavarovanje denarne terjatve tožene stranke – banke iz zgoraj navedene kreditne pogodbe ustanovljena hipoteka, z zaznambo neposredne izvršljivosti na nepremičnini
st prvega tožnika.
69. Tožeča stranka je kredit najela za [redacted] hiše, to je izven namena poklicne ali pridobitne dejavnosti, zato je tožečo stranko šteti za potrošnika (čl. 2/2 ZPotK).
70. Iz 5. čl. citirane kreditne pogodbe izhaja, da kreditojemalec vrača kredit v mesečnih anuitetah, v evrski protivrednosti po vsakokrat veljavnem referenčnem tečaju ECB banke za CHF na dan plačila.
71. Tožeča stranka je doplačevala kredit po obravnavani kreditni pogodbi (stanje kredita z dne [redacted] 2015, na list. št. A/7 spisa). Po navedbah tožeče stranke je do [redacted] 2015 odplačala že [redacted] EUR (izračun tožnikov na list. št. A/6 spisa). Na dan [redacted] 2015 (to je po 8 letih rednega odplačevanja kredita) je še neodplačana glavnica po kreditni pogodbi znašala [redacted] EUR (pregled

stroškov in koriščenja kredita [redacted] na list. št. [redacted] spisa), kar je za [redacted] EUR več, kot je znašal kredit, ki ga je tožeča stranka prejela po obravnavani kreditni pogodbi [redacted] EUR), kar pomeni velik porast obveznosti tožeče stranke.

72. Po navedbah tožeče stranke je začetno stanje kredita na dan končnega črpanja dne [redacted] 2007 znašalo [redacted] EUR, prva anuiteta, ki je zapadla v plačilo [redacted] 2007 je znašala [redacted] CHF oz. [redacted] EUR in je tečaj CHF za 1 EUR, po referenčnem tečaju ECB je znašal 1,6553. Do [redacted] 2015, ko je tožeča stranka toženi stranki - banki po obravnavani kreditni pogodbi plačala že [redacted] je še neodplačana glavnica po kreditni pogodbi znašala [redacted] EUR (to je za [redacted] EUR več, kot je znašal kredit, ki ga je tožeča stranka po kreditni pogodbi prejela) in je referenčni tečaj ECB CHF za EUR je na dan [redacted] 2015 znašal 1,0838.
73. Iz spisovnih podatkov nadalje izhaja, da je tožeča stranka z namenom predčasnega odplačila obravnavanega kredita z valutno klavzulo v CHF, najela nov kredit, in sicer je z [redacted] sklenila Kreditno pogodbo št. [redacted] za kredit v višini [redacted] EUR, s katerim je dne [redacted] 2015 predčasno odplačala celoten kredit po obravnavni kreditni pogodbi, sklenjeni s toženo stranko (obvestilo tožene stranke z dne [redacted] 2015, na list. št. B/7 spisa, že citirano potrdilo [redacted] - Pregled stroškov in koriščenja po kreditu št. [redacted] z dne [redacted] 2015, na list. št. [redacted] spisa in stanje kredita na dan [redacted] 2015 tožene stranke na list. št. [redacted] spisa).
74. Iz spisovnih podatkov nadalje izhaja, da je tožeča stranka obravnavani kredit z valutno klavzulo prejela v evrih. V skladu z določbo 5. čl. citirane kreditne pogodbe je bila dolžna kredit vrniti v mesečnih anuitetah, v evrski protivrednosti na dan plačila po v pogodbi dogovorjenem tečaju za CHF. Tako držijo navedbe tožeče stranke, da je tožena stranka - banka menjalni tečaj za CHF uporabljala le za obračun obveznosti kreditnojemalcev.
75. Tožeča stranka zatrjuje, da tožena stranka - banka tečajnemu tveganju ni bila izpostavljena, da je tečajno tveganje v celoti nosila tožeča stranka. Nadalje, da je v času sklenitve obravnavane kreditne pogodbe bil evro stabilna valuta, brez večjega tveganja devalvacije, kar je bilo znano obema pogodbenima strankama, zato ni bilo nobene potrebe za uporabo valutne klavzule v CHF; da so banke (tudi tožena stranka) v primeru kreditov v CHF ponujale nižje obresti in višje zneske kreditov, kot pri kreditih v domači valuti, in tako privabljale potrošnike – kreditnojemalce. Nadalje zatrjuje, da je tožena stranka – banka kreditne pogodbe v CHF sklepala s špekulativno pofitnim namenom, pri čemer se je v naprej zavedala, da bo tečaj v tako dolgem obdobju, kot je bila sklenjena kreditna pogodba s tožečo stranko (24 let), najverjetneje zanihal v prid CHF in se bo tako v korist banke – tožene stranke

povečevala skupna vrednost kredita in mesečni obroki, kar vse je tožeči stranki ob sklepanju kreditne pogodbe zamolčala. Tožeči stranki je bil kredit v CHF svetovan kot ugoden in varen. Tožeča stranka pri tem ni bila seznanjena s historičnimi podatki razmerij med EUR in CHF za predhodna obdobja, ki so bila izrazito v prid CHF. Tožena stranka – banka bi morala tožečo stranko – kreditojemalca kot laično stranko poučiti, da že minimalen padec vrednosti evra proti CHF npr. v višini 3% letno pri dolgoročnih kreditih pomeni že v prvem letu odplačevanja kredita povečanje preostale neodplačane glavnice, kljub 12 že plačanim mesečnim anuitetam. Trend rasti tečaja CHF glede na dolgoročnost kredita (24 let) pomeni, da ne gre za posojilo, pač pa za „igro na srečo“ po sodni praksi nemškega zveznega sodišča. Zatrjuje, da je obravnavana kreditna pogodba nična, ker nasprotuje prisilnim predpisom, zlasti čl. 21/1 in 2 ZPotK kot tudi se sklicuje na prehodno odločbo sodišča EU v zadevi C -26713, ki se tiče nedovoljenih pogojev v potrošniških pogodbah po Direktivi Sveta 93/13/EGS, z dne 5.4.1993. Nadalje se sklicuje na temeljna načela OZ in zatrjuje, da sklenjen posel nasprotuje načelu vestnosti in poštenja iz 5. čl. OZ, kot tudi omejitvam pogodbene svobode, in je zato ničen. Kot tudi zatrjuje ničnost po določbah ZVPot, po katerih nepošteni pogoj pomeni nedovoljeno pogodbeno vsebino, za katero ZVPot izrecno določa sankcijo ničnosti (čl. 23 in 24 ZVPot). Tožeča stranka zato vtožuje kondikcijski zahtevek v višini ██████████ EUR. Tako ne držijo povsem pavšalne navedbe tožene stranke, da je tožba nesklepčna.

76. Tožbeni zahtevek tožeče stranke je utemeljen.
77. V skladu z določbo čl. 1065 ZOR v zvezi s čl. 1061/2 OZ (prehodne in končne določbe) se s kreditno pogodbo banka zavezuje dati uporabniku kredita (v konkretnem primeru tožeči stranki oz. prvemu tožniku) na voljo določen znesek denarnih sredstev za določen ali nedoločen čas, v neki namen ali brez določenega namena, uporabnik pa se zavezuje plačevati banki dogovorjene obresti in dobljeni znesek denarja vrniti v času in na način, ki sta določena v pogodbi.
78. Kavza obravnavane kreditne pogodbe je tako dopustna; prvi tožnik kot kreditojemalec se je zavezal poleg glavnice vrniti tudi obresti, in sicer v času in na način, ki sta določena v kreditni pogodbi. Povsem pavšalne navedbe tožeče stranke, da v zadevi ni podana kavza pogodbene razmerja, tako ne držijo.
79. V konkretnem primeru gre za tipsko pogodbo, vnaprej pripravljeno s strani tožene stranke – banke. Tožeča stranka kot kreditojemalec je od pogodbene pogojev lahko izbirala (oz. so bili v pogodbo vnešeni oz. dogovorjeni drugače kot za druge stranke – kreditojemalce) zgolj želeno višino kredita, ki ji jo je tožena stranka – banka odobrila, in ročnost – to je obdobje za katerega se najema kredit. Pogodbene stranki sta se posamično dogovarjali zgolj o višini in ročnosti kredita.

80. Valutna klavzula (po kateri je kreditojemalec dolžan vrniti kredit v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju ECB za CHF na dan plačila, razvidna iz 5. čl. kreditne pogodbe) je bistven element obravnavane kreditne pogodbe in predstavlja glavni predmet pogodbe, saj se nanaša na višino anuitet in s tem na višino celotnega zneska kredita, ki ga je tožeča stranka po kreditni pogodbi dolžna vrniti toženi stranki – banki.
81. Valutna klavzula kot glavni predmet pogodbe med pogodbenima strankama ni bila posamično dogovorjena. Pri tem se sodišče v izogib ponavljanju sklicuje na svojo gornjo obrazložitev, zlasti točko 79 obrazložitve.
82. Ne držijo navedbe tožene stranke, da je valutna klavzula posamično dogovorjeno določilo pogodbe, saj da je tožeča stranka izmed več možnih kreditov izbrala prav obravnavani kredit v CHF. Za odločitev o vprašanju, ali gre pri valutni klavzuli za posamično dogovorjeno določilo v obravnavani kreditni pogodbi, ni odločilno, ali je tožena stranka - banka tožeči stranki poleg obravnavanega kredita z valutno klavzulo v CHF ponudila oz. predstavila še kakšen drug kredit, npr. v EUR in je tožeča stranka lahko izbirala med več ponujenimi produkti tožene stranke. Bistveno je, ali se je tožeča stranka pri sklepanju obravnavane kreditne pogodbe (na list. št. A/3 spisa) s toženo stranko lahko pogajala o določilu v tej pogodbi, ki se je nanašalo na valutno klavzulo v CHF. Ker je tožeča stranka imela na izbiro samo sprejmi pogodbo, kot se ta glasi, to je z valutno klavzulo v CHF, ali ne sprejmi pogodbe, gre v konkretnem primeru za tipsko pogodbo, v kateri valutna klavzula kot glavni predmet pogodbe ni bila posamično dogovorjena.
83. V skladu z določbo čl. 23 ZVPot, ki je veljal v času sklenitve obravnavane kreditne pogodbe, podjetje ne sme postavljati pogodbenih pogojev, ki so nepošteni do potrošnika. Pogodbeni pogoji, ki so nepošteni do potrošnika, so nični.
84. V skladu z določbo čl. 24/1, 3. alineja ZVPot se pogodbeni pogoji štejejo za nepoštene, če povzročijo, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je potrošnik utemeljeno pričakoval. V skladu z določbo čl. 24/1, 4. alineja ZVPot se pogodbeni pogoji štejejo za nepoštene, če nasprotujejo načelu vestnosti in poštenja.
85. V skladu z določbo čl. 24/2 ZVPot je pogodbene pogoje potrebno razlagati v povezavi z drugimi pogoji v isti pogodbi ali v drugi pogodbi med istima strankama in ob upoštevanju narave blaga oz. storitev in vseh drugih okoliščin v zvezi s sklenitvijo pogodbe.
86. V skladu z določbo čl. 5/1 OZ pri sklepanju obligacijskih razmerij in pri izvrševanju pravic in izpolnjevanju obveznosti iz teh razmerij morajo udeleženci spoštovati načelo vestnosti in poštenja.

87. Ne držijo navedbe tožene stranke, da morajo biti predpostavke iz 24/1 čl. ZVPot izpolnjene kumulativno, da bi se pogodbeni pogoji šteli za nepoštene. Tega 24/1 čl. ZVPot ne določa. Predpostavke iz 24/1 čl. ZVPot so taksativno našteje in so določene alternativno in ne kumulativno (UPRS sodba II U 41/2013). Da se pogodbeni pogoji štejejo za nepoštene zadostuje, da sodišče ugotovi obstoj ene od štirih predpostavk iz 1. do 4. alineje 24/1 čl. ZVPot.
88. V skladu z določbo čl. 23 in 24 ZVPot je presoja nepoštenosti glavnega predmeta pogodbe mogoča vedno, in ne le, če je ta bil določen nejasno. Te omejitve ZVPot ne vsebuje. ZVPot namreč določa širše varstvo kot Direktiva 93/13/EGS, kar je dopustno. V skladu z novejšo sodno prakso (sklep VS LJ II Cp 2384/2019, z dne 3.6.2020) je Vrhovno sodišče v zadevi II Ips 201/2017, z dne 7.5.2018 in tudi pri nadaljnjih zadevah, v katerih je presojalo ničnost kreditnih pogodb v tuji valuti, preseglo jezikovni okvir besedila citiranih določb ZVPot, iz katerih ne izhaja, da je presoja nepoštenosti pogodbenega pogoja v primeru glavnega predmeta pogodbe mogoča le, če je bil ta določen nejasno (citirani sklep II Cp 2384/2019, na list. št. A/62 spisa; podobno priloga 2 - pregled obvestil na podlagi člena 8a direktive o nedovoljenih pogojih, stanje na dan 31.5.2019, pod rubriko Slovenija, na list. št. A/61 spisa, iz katerega izhaja, da nacionalno pravo razširja presojo nedovoljenosti na pogodbene pogoje, ki se nanašajo na glavni predmet pogodbe in na ustreznost cene ali plačila, ne glede na to ali so taki pogoji navedeni v jasnem in razumljivem jeziku).
89. V skladu z določbo čl. 22/1 čl. ZVPot se za pogodbene pogoje po ZVPot štejejo vse sestavine pogodbe, ki jih določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje.
90. Nadalje ne držijo navedbe tožene stranke, da valutna klavzula v kreditni pogodbi ni predmet presoje nepoštenosti pogodbenih pogojev, ker da gre pri kreditni pogodbi v CHF za posamično dogovorjeno določilo, da bo tožeča stranka najela kredit v tuji valuti oz. ker kreditna pogodba vsebuje dogovor o valuti kredita v CHF in naj bi bila zato presoja nepoštenosti pogodbenih pogojev izključena. V konkretnem primeru je kot že rečeno valutna klavzula glavni predmet pogodbe, ki med pogodbenima strankama ni bil posamično dogovorjen, in je vsebovana v naprej pripravljeni tipski (formularni) pogodbi, zato je vedno možna presoja njegove nepoštenosti, pri čemer se sodišče v izogib ponavljanju sklicuje na svojo gornjo obrazložitve (točka 79, 81 in 82 ter 88 in 89 obrazložitve).
91. V konkretnem primeru je bistveno, ali je bila tožnikom kot povprečnim potrošnikom omogočena racionalna oz. preudarna odločitev v zvezi z oceno celotnega stroška najetega kredita ter ali je tožena stranka – banka kot strokovnjakinja na bančnem področju ob sklepanju sporne kreditne pogodbe

ravnala v skladu z zahtevo dobre vere. Če tožena stranka ob sklepanju obravnavane kreditne pogodbe ni ravnala v skladu z zahtevo dobre vere, je sporni pogodben pogoj o prevzemu valutnega tveganja nepošten v smislu 3. čl. Direktive 93/13 v povezavi s 24. čl. ZVPot.

92. Presojo nepoštenosti je potrebno opraviti na trenutek, v katerem je bila pogodba sklenjena, pri čemer je potrebno upoštevati vse okoliščine, ki bi jih banka lahko poznala ob sklenitvi pogodbe in bi lahko vplivale na njeno poznejše izvajanje.
93. Druga tožnica (zaslišana kot stranka na list. št. 139 spisa) izpove, da sta s prvim tožnikom, ki je mož tožnice, potrebovala stanovanjski kredit za [REDACTED] hiše, da bi se vanjo vselila, da sta se odločila ravno za toženo stranko, ker sta slišala, da ima zelo ugodne kredite v CHF, o tem sta se pogovarjala tudi s prijatelji in znanci; nadalje da sta bila z možem oba zaposlena v RS in sta bila nizko kreditno sposobna, zato sta potrebovala čim nižji mesečni obrok; na banki sta bila v zvezi s kreditom dvakrat pri referentu: prvič sta povedala koliko kredita bi najela, in koliko let bi ga odplačevala ter koliko sta kreditno sposobna in sta tako po izračunih prišla na dobo odplačevanja 23 let, drugič pa sta že podpisala kreditno pogodbo, ki je bila že pripravljena. Druga tožnica še izpove, da jima je bil najprej ponujen kredit v evrih, za katerega pa nista bila kreditno sposobna, zato je banka ponudila kredit v CHF. Tožnica še izpove, da je referentka na banki povedala, da je CHF stabilna valuta, da se vse več ljudi odloča za ta kredit in da se najem kredita v CHF splača. Tožnici je bilo tudi pojasnjeno, da lahko najame nov kredit (v EUR) in s tem poplača star kredit v CHF, če bi se zvišal mesečni obrok v primeru spremembe tečaja CHF. Da bo morala nositi tečajne razlike ji na banki niso povedali. Notarka je vprašala, ali sta pogodbo razumela. Tožnica nadalje izpove, da sta se po 7 letih odplačevanja (v letu 2014) pozanimala na banki o višini še neodplačanega kredita in ugotovila, da se glavnica po 7 letih odplačevanja ni nič znižala. Zato sta se z možem odločila, da najameta kredit pri drugi banki [REDACTED] in sicer v evrih, za poplačilo kredita v CHF in sicer v višini [REDACTED] EUR, kolikor sta bila dolžna toženi stranki. Da sta kredit preplačala sta izvedela po 7 letih odplačevanja, ko sta se šla pozanimat na banko (toženo stranko), koliko sta še dolžna.
94. Izpovedba druge tožnice se smiselno ujema z izpovedbo prvega tožnika (na list. št. 141 spisa), ki izpove smiselno enako. In sicer izpove, da je referentu na banki zaupal, da sta kredit urejala z referentko [REDACTED] je pričakoval le minimalna nihanja, za kakšen evro v obe smeri, da je pogodbo podpisal na banki in je pred tem ni prebral. Izpove, da je pogodba že bila pripravljena in je referentka razložila, kaj je v njej, in so pogodbo podpisali. Notarka je pogodbo prebrala.
95. Iz izpovedbe prič. zaslišanih v tem postopku, ki so najele kredit v CHF pri toženi

stranki v približno istem obdobju kot tožnika, izhaja smiselno enako, in sicer da jih tožena stranka ni opozorila na valutna tveganja pri najemanju kredita v CHF, da so prejeli zgolj amortizacijski načrt. Priče soglasno izpovedo, da jim je bilo v zvezi s tečajem CHF na banki rečeno, da je CHF trdna valuta.

96. Priča [redacted] ki je bila v zadevnem obdobju zaposlena v poslovalnici tožene stranke kot referent za kredite izpove (na list. št. 170 spisa), da se ne spominja, ali so obstajala kakšna navodila tožene stranke v zvezi s predstavitvijo kreditov strankam; izpove, da so stranki naredili oba izračuna za LIBOR in EURIBOR, da so strankam, če so vprašale, kaj če se bo CHF podražil, povedali, da lahko v tem primeru najamejo nov kredit za poplačilo starega v CHF, da glede gibanja tečaja CHF ni nihče vedel, kakšna bodo gibanja tečaja, stranke o tem niso spraševale; pri čemer se priča ne spominja ali so stranke opozorili, da nosijo neomejena tečajna tveganja pri najemu kredita v CHF. Priča [redacted] tedanji vodja poslovalnice tožene stranke v [redacted] (na list. št. 172 spisa) izpove, da se vsebine pisnih navodil za predstavitev kreditov strankam ne spominja, da so stranki ponudili oba kredita v evrih in v CHF, da so stranki povedali, da bo višina obroka kredita v CHF znana šele na dan zapadlosti obroka ter da se opozoril v zvezi s krediti v CHF ne spominja, kot tudi ne, da bi strankam kazali gibanje tečajev CHF.
97. Ker je bilo odplačevanje obravnavanega kredita vezano na tečaj CHF, ki se spreminja in ga ni mogoče v naprej predvideti, gre v konkretnem primeru za aleatorno - tvegano pogodbeno razmerje.
98. Valutno tveganje spremembe tečaja CHF je v skladu s kreditno pogodbo nosil prvi tožnik kot kreditojemalec, in sicer skozi zelo dolgo časovno obdobje vseh 24 let, kolikor je trajalo odplačevanje obrokov po kreditni pogodbi. Valutno tveganje po višini ni bilo omejeno. Posledica valutnega tveganja na dolgi rok je bila, da se glavnica kredita po 7 letih odplačevanja ni nižala, o čemer se je tožeča stranka prepričala na informativnem sestanku pri toženi stranki v letu 2014 (poziv tožene stranke iz marca 2014 na list. št. B/5 spisa), zato se je tožeča stranka odločila za predčasno odplačilo kredita v CHF, ki ga je tudi predčasno odplačala (potrdilo tožene stranke z dne 19.11.2015, na list. št. B/7 spisa).
99. Prvi tožnik kot kreditojemalec je ob sklenitvi kreditne pogodbe prejemal dohodke v tedanjih SIT in nato v evrih. Na valutno tveganje spremembe tečaja CHF napram EUR ga tožena stranka – banka ob sklenitvi kreditne pogodbe ni posebej opozorila. Šele na informativnem sestanku pri toženi stranki v letu 2014, je tožena stranka prvega tožnika kot kreditojemalca seznanila s preteklim gibanjem menjalnega tečaja EUR CHF in grafom gibanja tega tečaja, kot tudi s stanjem

glavnice in ostalih podatkov o kreditu (kot izhaja iz obrazca tožene stranke z dne [REDACTED] 2014, na list. št. B/6 spisa). Tako ne držijo navedbe tožene stranke, da bi bila taka seznanitev kreditojemalcev in prikaz grafov gibanja tečaja CHF za toženo stranko preveliko oz. nepotrebno breme.

100. Zapis v kreditni pogodbi, da tožeča stranka prevzema valutno tveganje v smislu, da je dolžna anuitete vrniti v evrski protivrednosti CHF po v pogodbi dogovorjenem tečaju na dan plačila, ne zadostuje. Tožena stranka - banka bi morala tožeči stranki kot potrošniku v predpogodbeni fazi, ko se je tožnik odločal za najem kredita, vsebinsko pojasniti obseg valutnega tveganja pri najemu kredita v CHF na primeren način, lahko tudi z grafi preteklega gibanja tečaja CHF napram drugim valutam, zlasti pa napram valuti EUR, v kateri je tožnik moral plačevati anuitete v skladu s sporno kreditno pogodbo, da bi tožnik lahko razumel obseg valutnega tveganja, ki ga prevzema v primeru najema dolgoročnega kredita v CHF. Vsebinsko pojasnilo glede valutnega tveganja pri najemu kredita v CHF je bilo še zlasti potrebno, ker je bil ERO relativno nova valuta, od leta 1999, in tako do dneva sklenitve obravnavane kreditne pogodbe v letu 2007 (to je po 8 letih) dolgoročni grafi gibanja tečaja CHF napram EUR niti niso obstajali, in je bila tudi iz tega razloga sklenitev kreditne pogodbe z valutno klavzulo v CHF še posebej tvegana. Prvi tožnik kot potrošnik ni znal sam oceniti obsega valutnega tveganja, ki ga prevzema s sklenitvijo obravnavane sporne kreditne pogodbe v CHF. Zaslišan kot stranka izpove, da je pričakoval zgolj manjša nihanja mesečnih obrokov za nekaj evrov.
101. Ob upoštevanju povedanega naslovno sodišče zaključuje, da tožnikom kot povprečnim potrošnikom ni bila omogočena racionalna oz. preudarna odločitev v zvezi z oceno celotnega stroška najetega kredita. Če bi tožnik ob sklepanju sporne kreditne pogodbe vedel za celoten obseg valutnega tveganja, se za najem takšnega kredita ne bi odločil.
102. Tožena stranka kot strokovnjak na bančnem področju ob sklepanju obravnavane kreditne pogodbe ni ravnala v skladu z zahtevo dobre vere oz. načelom vestnosti in poštenja v pravnem prometu (5. čl. OZ in čl. 24/1, točka 4 ZVPot). Tožeči stranki pred sklenitvijo obravnavane kreditne pogodbe ni razkrila svojega vedenja o tveganjih, ki jih prinaša najem kreditne pogodbe v CHF. Zato je sporni pogodbeni pogoj o prevzemu valutnega tveganja nepošten.
103. Sporni pogoj o prevzemu valutnega tveganja je nepošten tudi iz razloga, ker je povzročil, da je izpolnitev sporne kreditne pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je tožeča stranka kot potrošnik utemeljeno pričakovala (čl. 24/1, točka 3 ZVPot). Na prvi pogled je bil namreč predstavljeni kredit z valutno klavzulo v CHF videti zelo ugoden, zlasti zaradi nižje obrestne mere za CHF LIBOR v primerjavi z obrestno mero EURIBOR za kredite v evrih, kot tudi zaradi daljše

ročnosti (daljše dobe odplačevanja kredita), ki jo je ponujala banka - tožena stranka, kar vse je dalo nižji mesečni obrok, kar je bilo za tožečo stranko kot potrošnika z nizko kreditno sposobnostjo še posebej pomembno in je pretehtalo, da se je odločila za sporni kredit z valutno klavzulo v CHF. Pri čemer je tekom trajanja sporne kreditne pogodbe izpolnitev pogodbe postala znatno drugačna od tistega, kar je tožeča stranka utemeljeno pričakovala; to je da je najela zelo ugoden kredit, ki ga bo zaradi zelo nizkega mesečnega obroka zlahka odplačevala.

104. Ne glede na navedeno naslovno sodišče ugotavlja, da je za veljavnost aleatornih, to je tveganih pogodb potrebno, da ob sklenitvi take pogodbe pri obeh pogodbenih strankah obstaja identično vedenje o rizikih, ki so predmet tveganja. Če ena od strank pred sklenitvijo pogodbe pozna okoliščine o obstoju gotovosti ali verjetnosti, da se bo določen riziko (ki je v vsebini tveganega pravnega posla) uresničil, in tega vedenja ne razkrije nasprotni stranki, gre za neveljavno oz. nično pogodbo. Razlog je slaba vera - mala fides na strani ene do pogodbenih strank. Za to pogodbeno stranko takšna pogodba ni aleatorna oz. tvegana (čl. 5 OZ).
105. Glede višine tožbenega zahtevka: V skladu z določbo čl. 87 OZ, če je pogodba nična, mora vsaka pogodbeni stranka vrniti drugi vse, kar je prejela na podlagi take pogodbe, sicer pa mora dati ustrezno denarno nadomestilo po cenah v času, ko je izdana sodna odločba, razen če zakon ne določa kaj drugega (posledice ničnosti).
106. Ne držijo navedbe tožene stranke, da ker v obravnavanem primeru gre za kreditno pogodbo z valutno klavzulo, je ključna presoja, koliko CHF mora tožeča stranka vrniti, in ne koliko to znaša v valuti EUR.
107. Iz spisovnih podatkov, zlasti obravnavane kreditne pogodbe izhaja, da je tožeča stranka obravnavani kredit z valutno klavzulo prejela v evrih. V skladu z določbo 5. čl. citirane kreditne pogodbe je bila dolžna kredit vrniti v mesečnih anuitetah, v evrski protivrednosti na dan plačila po v pogodbi dogovorjenem tečaju za CHF. Držijo navedbe tožeče stranke, da je tožena stranka – banka je valuto CHF uporabljala zgolj za obračunavanje predmetnega kredita.
108. V skladu z zgoraj citirano določbo 87. čl. OZ sta pogodbeni stranki dolžni vrniti druga drugemu, kar sta prejeli na podlagi nične pogodbe. V konkretnem primeru je tako tožeča stranka (kot kreditojemalec oz. porok) kot tožena stranka – banka prejela izpolnitev v valuti EUR, v skladu z zgoraj že citirano kreditno pogodbo. Slednje izhaja tudi iz opomina tožene stranke z dne [REDACTED] 2014 (na list. št. B/4 spisa), v katerem tožena stranka zahteva od prvega tožnika, da dolžni znesek plača v evrski protivrednosti na račun tožene stranke.

109. Tožeči stranki gre tako kondicijski zahtevek v valuti EUR. Tako tudi sodna praksa, na katero se sklicuje tožena stranka (kreditojemalec je dolžan vrniti denarni znesek v valuti, v kateri ga je prejel; II Ips 59/96).
110. Iz spisovnih podatkov izhaja, da vtoževanih [REDACTED] EUR predstavlja razliko med tem, kar je tožena stranka – banka prejela od tožeče stranke po kreditni pogodbi (tožeča stranka je dne [REDACTED] 2015 banki odplačala kredit v celotni skupni višini [REDACTED] EUR) in višino kredita, ki je bil tožeči stranki nakazan iz naslova obravnavane kreditne pogodbe [REDACTED] EUR (oz. kar je tožeča stranka prejela po obravnavani kreditni pogodbi). Pri tem se sodišče v izogib ponavljanju sklicuje na točko 71 in 72 obrazložitve. Tožena stranka je tako dolžna tožeči stranki nerazdelno plačati [REDACTED] EUR in je tako kondicijski zahtevek tožeče stranke utemeljen.
111. V skladu z določbo čl. 93 OZ pravica do uveljavljanja ničnosti ne ugasne. Notifikacija v skladu z določbami OZ za uveljavljanje ničnosti ni potrebna. Tudi ne držijo navedbe tožene stranke, da tožeča stranka nima več pravnega interesa za ugotavljanje ničnosti kreditne pogodbe, ker je predčasno odplačala kredit. Iz sodne prakse na katero se sklicuje tožena stranka slednje ne izhaja. Kot že rečeno pravica do ugotavljanja ničnosti ne ugasne, ne glede na to da se je tožeča stranka odločila za predčasno odplačilo sporne kreditne pogodbe. Ker je tožeča stranka uspela dokazati ničnost kreditne pogodbe, ji gre kondicijski zahtevek. Tako ne moremo govoriti o tem, da tožeča stranka nima več pravnega interesa za ugotavljanje ničnosti.
112. Ugovor zastaranja ni utemeljen.
113. Določba čl. 87 OZ ne določa nezastaranja kondicijskega zahtevka, ki izvira iz ničnega pravega posla, zato je treba zanj uporabiti splošni zastaralni rok, ki pa začne teči z dnem ugotovitve ničnosti pravnega posla (VSM sodba I Cp 100/2011).
114. O kondicijski terjatvi zaradi ničnosti pogodbe ni mogoče govoriti, če tožnik ni vedel oz. ni mogel vedeti niti za ničnost pogodbe – kar je predpogoj, da se zave svojih pravic iz naslova ničnosti – in posledično ni mogel vložiti tovrstne kondicijske tožbe. Zastaralni rok ne more teči, dokler je tožnikova nevložitev tožbe posledica nezakrivljene nevednosti (VSRS sodba II Ips 229/2014).
115. V konkretnem primeru bi tako 5 letni zastaralni rok za kondicijski zahtevek pričel teči kvečjemu od marca 2014, ko je tožeča stranka prejela povabilo tožene stranke na informativni razgovor, ki se ga je tudi udeležila, kot izhaja iz izpovedbe prvega tožnika (zaslišanega kot stranka na list. št. 141 zadaj), ki izpove, da se je informativnega razgovora udeležil, da bi izvedel, v kakšni višini je kredit v CHF

že odplačal in koliko iz tega naslova banki še dolguje. Takrat je tožnik izvedel za stanje (še neodplačanega) kredita oz. da je s tem kreditom „nekaj narobe.“ Splošni 5 letni zastaralni rok, ki je začel teči marca 2014, do vložitve tožbe (tožba vložena v novembru 2018) še ni potekel, saj bi se iztekel šele v marcu 2019.

116. Ne držijo navedbe tožene stranke, da je zastaralni rok v konkretnem primeru začel teči najkasneje s 1.1.2011, ko so se anuitete zvišale. Zvišanje anuitet za tožečo stranko ni bilo alarmantno, saj je višino anuitete blažila nizka obrestna mera LIBOR, pri čemer je prvi tožnik kredit odplačeval s trajnikom na svojem TRR v EUR-ih (izpovedba prvega tožnika na list. št. 141 spisa). Tudi ne držijo navedbe tožene stranke, da bi si tožeča stranka lahko sama kadarkoli izračunala svojo kreditno obveznost oz. višino anuitete, saj da jo je tožena stranka obveščala o novi višini anuitet ob vsaki spremembi obrestne mere LIBOR in je tožeča stranka razpolagala z vsemi podatki za izračun. Trditve tožene stranke so povsem neživljenjske.
117. Obračun kredita je pogodbeno dolžnost tožene stranke – banke, ki kredite ponuja na trgu. Tožeča stranka je potrošnik, laik na bančnem področju in ne razpolaga z znanjem, niti s sredstvi za izračun višine še neodplačanega zneska kredita oz. za izračun višine anuitete, ki se spreminja glede na obrestno mero LIBOR in glede na referenčni tečaj za CHF v skladu s pogodbo, veljaven na dan zapadlosti anuitete oz. na dan plačila. Z znanjem in sredstvi, kar vse je potrebno za izdelavo zgoraj navedenih izračunov, razpolaga kvečjemu sodni izvedenec.
118. Na ostale obširne navedbe obeh pravnih strank in številne predložene listinske dokaze sodišče ni odgovarjalo oz. se o njih ni izreklo, saj so za odločitev v predmetni zadevi irelevantni, pri čemer se sodišče v izogib ponavljanju sklicuje na svojo gornjo obrazložitev.
119. Glede na povedano je sodišče odločilo kot izhaja iz izreka te odločbe.
120. O stroških postopka je sodišče odločalo v skladu z določbo čl. 154/1 ZPP. Ker je tožena stranka v pravdi v celoti propadla, je dolžna nasprotni stranki povrniti stroške postopka.
121. Stroške tožeče stranke je sodišče odmerilo po stroškovniku tožeče stranke, v skladu z veljavno odvetniško tarifo in dejansko nastalimi stroški na znesek ██████████ EUR in jih naložilo v plačilo toženi stranki. Pri tem je sodišče priznalo nagrado za sestavo tožbe po tar. št. 18/1 OT v višini ██████████ točk, za prvo pripravljeno vlogo po tar. št. 19/1 OT v višini ██████████ točk, za drugo pripravljeno vlogo po tar. št. 19/2 OT v višini ██████████ točk, za zastopanje na pripravljalnem naroku dne ██████████ 2019 po tar. št. 20/1 OT (v zvezi z obvezno razlago UO Odvetniške zbornice Slovenije z dne 10.4.2019) v višini ██████████ točk, za zastopanje na prvem

naroku dne [REDACTED] 2019 po tar. št. 20/1 OT v višini [REDACTED] točk, za odsotnost iz pisarne za čas potovanja za stranko po čl. 6/4 OT v višini [REDACTED] točk, za tretjo pripravljalno vlogo po tar. št. 19/3 OT v višini [REDACTED] točk, za zastopanje na naroku dne [REDACTED] 2020 po tar. št. 20/2 OT v višini [REDACTED] točk, za odsotnost iz pisarne za čas potovanja za stranko po čl. 6/1 OT v višini [REDACTED] točk, za porabo časa za zastopanje na naroku dne [REDACTED] 2020 po čl. 6/1 OT v višini [REDACTED] točk, za zastopanje na naroku dne [REDACTED] 2020 po tar. št. 20/2 OT v višini [REDACTED] točk, za odsotnost iz pisarne za čas potovanja za stranko po čl. 6/4 OT v višini [REDACTED] točk, za porabo časa za zastopanje na naroku dne [REDACTED] 2020 po čl. 6/1 OT v višini [REDACTED] točk, skupno torej [REDACTED] točk, ter materialne stroške po čl. 11/3 OT v višini 2% od skupne vrednosti storitve (2% od 1.000 točk in 1% od 3.175 točk), kar skupno znaša [REDACTED]; skupno torej [REDACTED] točk; ter povišanje skupne vrednosti storitve za zastopanje več strank po čl. 7/3 OT v višini 10%, kar znaša [REDACTED] točk; skupno [REDACTED] točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke v skladu z veljavno odvetniško tarifo [REDACTED] EUR znaša [REDACTED] EUR; in kilometrino na relaciji [REDACTED] v skupni višini [REDACTED] EUR (3 x po [REDACTED] EUR za prihod odvetnika na tri naroke; za [REDACTED] km v eno smer, po veljavni kilometrini [REDACTED] EUR/km; tožeča stranka kilometrine ni določno specificirala, zato je sodišče uporabilo splošno znane podatke o številu kilometrov na relaciji [REDACTED] vir: Pravni rokovnik za leto 2020, str. 382, poglavje 19. Cestne razdalje); osnova za DDV tako znaša [REDACTED] EUR; ter 22% DDV, ki znaša [REDACTED] EUR, kar skupno znaša [REDACTED] EUR, in jih naložilo v plačilo toženi stranki.

122. Od zneska tako odmerjenih pravnih stroškov gredo tožeči stranki tudi zakonske zamudne obresti, ki začnejo teči prvi dan po poteku roka iz 313 čl. ZPP oz. roka iz 299/1 čl. OZ (378. čl. OZ v zvezi s čl. 1061/3 OZ in Zakonom o predpisani obrestni meri zamudnih obresti, Ur. list RS št. 56/03 in 105/2006), v skladu z načelnim pravnim mnenjem občne seje Vrhovnega sodišča dne 13.12.2006.

PRAVNI POUK:

1. Zoper to odločbo je dopustna pritožba na Višje sodišča v Kopru v roku 30 dni od prejema pisnega odpravka te odločbe. Morebitno pritožbo je potrebno vložiti pisno pri tem sodišču, v zadostnem številu izvodov za sodišče in nasprotno stranko.
2. Pritožba mora obsegati navedbo odločbe, zoper katerega se vlaga, izjavo, da se odločba izpodbija v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge in podpis pritožnika (335. člen ZPP). Če je pritožba nerazumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni (336. člen ZPP).

3. Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa. Če sodna taksa ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso podani pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena (3. odstavek 105. a člena ZPP).
4. Če je pritožba vložena po pooblaščenцу, mora biti pooblaščenec odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit (3. odstavek 87. člena ZPP), sicer sodišče pritožbo kot nedovoljeno zavrže (2. odstavek 89. člena ZPP).

Nova Gorica [redacted] julij 2020

[redacted] Okrajno sodnica